

Cẩm nang liên văn hóa
cho người Việt mới nhập cư

Biết rõ mọi việc ở Đức

Kofinanziert von der
Europäischen Union

Dự án được đồng tài trợ bởi Quỹ Tị nạn, Di cư và Hòa Nhập

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Thông tin xuất bản

Goethe-Institut Hà Nội, Việt Nam 2025

OLIVER BRANDT

Viện trưởng

Trưởng phòng Chương trình Văn hoá

SABINE WILMES

Phó viện trưởng

Trưởng phòng Ngôn ngữ

NGUYỄN THANH HƯƠNG

Điều phối viên dự án Tiền hội nhập/AMIF

CÁC TÁC GIẢ ANNEMARIE WICK VÀ JANNA DEGENER-STORR

Goethe-Institut Hà Nội

56-58-60 Nguyễn Thái Học

Ba Đình, Hà Nội

Việt Nam

Tel. (+84 24) 3734 32004494

E-Mail: info-hanoi@goethe.de

www.goethe.de/vietnam

 [Goethe.Institut.Hanoi](https://www.facebook.com/Goethe.Institut.Hanoi)

Kofinanziert von der
Europäischen Union

Số điện thoại khẩn cấp

Xe cấp cứu (cứu thương)

Tel. **112**

Cứu hỏa Tel. **112**

Cảnh sát Tel. **110**

Cơ quan chính quyền Tel. **115**

Bộ Ngoại giao Đức

www.auswaertiges-amt.de

Tìm chỗ ở

www.immoscout.de

www.meinestadt.de

www.immonet.de

www.wg-welt.de

www.wg-suche.de

Tìm hiệu thuốc

www.aponet.de

0800 00 22 8 33

**Cơ quan, Người đặc trách
về hội nhập**

[www.bildungsserver.](http://www.bildungsserver.de/integrationsbeauftragte-2997-de.html)

[de/integrationsbeauf-](http://www.bildungsserver.de/integrationsbeauftragte-2997-de.html)

[tragte-2997-de.html](http://www.bildungsserver.de/integrationsbeauftragte-2997-de.html)

Thời gian giải trí

www.meinestadt.de

Cơ quan nào có thẩm quyền

www.behoerdenfinder.de

Tel. **115**

Đại sứ quán Việt Nam

www.vietnambotschaft.org

Elsenstraße 3, 12435

Berlin-Treptow

[sqvnberlin@vietnam](mailto:sqvnberlin@vietnambotschaft.org)

[botschaft.org](http://www.vietnambotschaft.org)

030 53630108

**Cổng thông tin cho người
nhập cư**

[www.make-it-in-germany.](http://www.make-it-in-germany.com)

[com](http://www.make-it-in-germany.com)

**Sở Ngoại kiều, khóa học
hòa nhập, tư vấn nhập cư**

<https://bamf-navi.bamf.de>

**Tổng lãnh sự quán
Việt Nam**

vietnam-generalkonsulat.de

Thông tin về nước Đức

[www.tatsachen-ue-](http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de)

[ber-deutschland.de](http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de)

Một cẩm nang cho người Việt Nam nhập cư

Biết rõ mọi việc ở Đức

6 Định hướng

8 Tổ ấm mới của tôi

16 Đi lại trong nước Đức

21 Ai giúp tôi trong trường hợp khẩn cấp?

25 Tiền của tôi

29 Gia đình và con cái

34 Thời gian giải trí

37 Bồi dưỡng và tư vấn

41 Những lời khuyên về giao tiếp ở Đức

**Danh sách những việc cần làm trước khi đi,
khi nhập cảnh, khi đăng ký tại sở hộ tịch, sở ngoại kiều**

Định hướng

Có quên gì không? Danh sách những việc cần làm trước khi đi

- Hộ chiếu và thị thực (Visa)
- Vé máy bay
- 5 ảnh hộ chiếu
- Xác nhận bảo hiểm du lịch
- Hộ chiếu tiêm chủng

Nếu cần:

- Tài liệu chuyên ngành về ngành nghề đã được đào tạo
- Giấy khai sinh / Giấy chứng nhận kết hôn (bản gốc và bản dịch có công chứng)
- Bằng cao học, bằng đại học, bằng trung học phổ thông, bằng điểm mới nhất (bản gốc và bản dịch có công chứng)
- Lý lịch tư pháp (bằng tiếng Anh)

Sau khi đến Đức, tôi phải làm gì đầu tiên?

1. Tìm nơi ở (xem chương 2-Tổ ấm mới của tôi)
2. Đăng ký hộ tịch tại chính quyền địa phương (xem bên dưới). Tại đây bạn nhận được giấy chứng nhận đăng ký hộ tịch.
3. Sở ngoại kiều. Tại đây bạn nhận được giấy phép lưu trú. Hãy đặt lịch hẹn càng sớm càng tốt.
4. Mở tài khoản ngân hàng. Để bạn có thể chuyển khoản tiền thuê nhà và chủ lao động chuyển khoản tiền lương của bạn, bạn cần một tài khoản Giro (xem chương 5, Tiền của tôi).

Tôi đăng ký hộ tịch tại Đức thế nào và ở đâu?

Mỗi người sống ở Đức đều phải đăng ký hộ tịch. Muốn nhất là một tuần sau khi chuyển đến nơi ở mới, bạn phải trực tiếp đến sở hộ tịch của địa phương đó để đăng ký (còn gọi là Bürgeramt hay Bürgerbüro).

Tôi phải mang theo gì khi đi đăng ký?

Hãy mang theo hộ chiếu của bạn, thị thực (Visa) / giấy phép lưu trú, hợp đồng thuê nhà và tờ khai đăng ký đã điền đầy đủ và để dự phòng cần mang theo 20 Euro tiền mặt. Bạn hãy hỏi trước sở hộ tịch nơi bạn sẽ đăng ký là bạn cần những giấy tờ gì. Bạn có thể điền tờ khai đăng ký trên mạng. Trang web sau đây có thể giúp ích cho bạn: www.sympat.me, www.berlin.de

sympat.me, www.berlin.de

Để không phải đợi lâu, tốt nhất bạn nên đặt lịch hẹn tại sở hộ tịch qua điện thoại hoặc qua mạng. Tại đó, bạn sẽ nhận được giấy chứng nhận đăng ký hộ tịch. Bạn sẽ phải xuất trình chứng nhận này ví dụ như khi mở tài khoản ngân hàng, ký hợp đồng bảo hiểm hay hợp đồng điện thoại.

Tôi có thể tìm sở hộ tịch ở đâu?

Bạn có thể tìm địa chỉ của sở hộ tịch có thẩm quyền đối với bạn trên trang web của thành phố nơi bạn sinh sống, hoặc với mã bưu chính của bạn trên trang web www.umziehen.de/einwohner-meldeamt, hoặc trên công cụ tìm kiếm với từ khóa "**Bürgeramt + [Tên thành phố và quận]**".

Khi nào tôi phải đến sở ngoại kiều?

Chỉ sau khi đã nhận được giấy chứng nhận đăng ký tại sở hộ tịch, bạn mới đến sở ngoại kiều, nơi bạn sẽ nhận được giấy phép lưu trú. Hãy đặt lịch hẹn sớm nhất có thể. Trong mọi trường hợp bạn cần lưu ý đặt lịch hẹn tại sở ngoại kiều trước khi thị thực hết hạn.

Bạn có thể tìm thấy danh sách các cơ quan cho người nước ngoài tại đây:

www.auslaenderaemter.de
www.berlin.de/einwanderung

Ở Đức có một quy định pháp luật bảo vệ những dữ liệu cá nhân của bạn (ví dụ họ tên, tuổi, địa chỉ của bạn...) gọi là **Quy định cơ bản về bảo vệ dữ liệu**. Ví dụ như các cơ quan hay công ty phải thông báo cho bạn là họ sử dụng những dữ liệu của bạn như thế nào. Để làm việc đó bạn sẽ được nhận một biểu mẫu. Bạn phải ký tên để xác nhận là bạn đã nhận được thông báo đó. Bạn có thể tìm thấy thêm thông tin về vấn đề này trong <https://deinedatendeineinrechte.de/schauen> (bằng tiếng Đức và tiếng Anh).

Chỗ ở, Internet và điện thoại, mua sắm

Tổ ấm mới của tôi

Làm thế nào để tôi tìm được một căn hộ?

Tại Đức, hầu hết mọi người sống trong căn hộ thuê. Giá thuê một căn hộ rất khác nhau, tùy thuộc vào thành phố, khu phố và diện tích. Ở Đức người ta trả tiền thuê căn hộ trung bình khoảng 780 Euro một tháng. Những căn hộ đã được trang bị nội thất giá cao hơn trung bình gần 45%, ở Berlin thậm chí đắt gần gấp đôi.

Tại những thành phố lớn như München, Berlin hay Hamburg, và cả tại một số thành phố nhỏ hơn như Stuttgart, Freiburg hay Mainz khó tìm được một căn hộ giá phải chăng. Tại những nơi đó thường có nhiều người muốn thuê hơn là số căn hộ còn trống, nên người cho thuê có thể lựa chọn người thuê căn hộ của họ. Thông thường khi đăng ký thuê căn hộ, người muốn thuê phải xuất trình chứng nhận thu nhập, xác nhận của người cho thuê nhà gần nhất là người muốn thuê nhà không nợ tiền nhà và một thông tin của Schufa. Khái niệm „Schufa“ là viết tắt từ „Hội bảo vệ sự an toàn chung trong giao dịch tín dụng“. Công ty „Schufa Holding AG“ cung cấp thông tin cho người cho thuê nhà về khả năng trả nợ của bạn. Bạn có thể xin cấp thông tin Schufa trên trang web www.meineschufa.de.

Cũng có những căn hộ xã hội rẻ hơn cho những người có ít tiền. Ai muốn thuê một căn hộ xã hội, trước đó phải làm đơn xin cơ quan nhà ở cấp giấy chứng nhận quyền thuê căn hộ do nhà nước trợ giá. Một khả năng khác là làm đơn xin chính quyền địa phương hoặc thành phố trợ cấp tiền nhà để có thể trả được tiền thuê căn hộ. Bạn có thể tìm thấy cơ quan nhà ở có thẩm quyền và chính quyền địa phương và thành phố trên trang web www.behoerdenfinder.de oder www.ortsdienst.de.

Sinh viên và thanh niên thường thuê một phòng trong căn hộ và sống chung với những người khác như một cộng đồng trong căn hộ đó (Wohnge-meinschaft – WG). Mọi người trong căn hộ dùng chung phòng tắm, bếp và phòng khách. Thuê thế này rẻ hơn là một mình thuê cả một căn hộ. Thông thường có một người thuê chính cho từng

người khác thuê lại từng phòng trong căn hộ. Những người này gọi là „người thuê lại“ và phải được người cho thuê nhà chấp thuận.

Một vài nơi và đơn vị công tác cung cấp căn hộ cho nhân viên và căn hộ công vụ với giá cả phải chăng, ví dụ như cho nhân viên điều dưỡng người bệnh và điều dưỡng người cao tuổi. Hãy hỏi nơi bạn làm việc để biết thêm chi tiết.

Đơn giản nhất là tìm căn hộ trên mạng, ví dụ như www.immoscout.de, www.meinestadt.de, www.immonet.de.

Chỗ ở giá rẻ: Bạn có thể tìm phòng để thuê lại trong một căn hộ ở chung trên trang web www.wg-welt.de hoặc www.wg-suche.de

Cho bước khởi đầu: Đôi khi sẽ dễ dàng hơn, nếu bạn đầu thuê một căn hộ đắt hơn chuyên cho khách du lịch thuê. Có thể tìm thấy những căn hộ đó ví dụ như trên trang web www.airbnb.de oder www.booking.com.

Tôi trả tiền thuê nhà thế nào? Và những chi phí nào có trong tiền nhà?

Tiền nhà được quy định trong hợp đồng thuê nhà. Chi phí sử dụng căn hộ được gọi là tiền thuê lạnh. Thêm vào đó là các phụ phí.

Các phụ phí bao gồm tiền điện, sưởi, ga, nước và nước thải, và các chi phí khác ví dụ như thang máy, chi phí điện chiếu sáng ngoài trời và cầu thang, làm sạch đường phố và vận chuyển rác thải, thuế đất, phòng giặt, quần gia, bảo hiểm.

Người cho thuê phải nêu rõ yêu cầu bao nhiêu tiền cho loại chi phí nào, và các chi phí đó được chia cho người thuê nhà phải chịu như thế nào. Bạn cần lưu ý là các phụ phí ở Đức khá cao. Phụ phí thường được gọi là „khoản tiền nhà thứ hai“. Bạn phải tính thêm khoảng một phần tư tiền thuê lạnh. Phần lớn nhất của phụ phí là tiền sưởi và tiền nước nóng.

Làm thế nào để tôi có thể kết nối Internet và điện thoại trong căn hộ của mình?

Từ khi bùng phát đại dịch COVID-19 một kết nối Internet tốt ở nhà trở nên quan trọng hơn đối với nhiều người, vì đối với nhiều chủ sử dụng lao động việc người lao động làm việc ở nhà và tham gia các cuộc họp video nay đã trở nên đương nhiên hơn.

Có nhiều nhà cung cấp dịch vụ Internet và điện thoại. Chi phí thuê bao vào khoảng 20 Euro một tháng, tùy thuộc vào chủng loại và tốc độ. Việc so sánh giá cả và hỏi ý kiến bạn bè và đồng nghiệp là cần thiết! Bạn cần lưu ý rằng việc nối mạng thường là một chu trình kéo dài. Khái quát về giá cả có thể tìm thấy ví dụ như trên trang web **www.check24.de**. Trung tâm người tiêu dùng cũng cung cấp những gợi ý về việc này (bằng tiếng Đức) trên trang web **www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/mobil-funk-und-festnetz/telefon-und-internet-so-vergleichen-sie-verschiedene-angebote-13706**.

Mỗi hộ phải trả một khoản phí cho đài phát thanh dành cho Tivi và Radio. Khoản phí này là 18,36 Euro một tháng. Một số nhóm người nhất định, ví dụ như người có ít tiền hoặc người khuyết tật có thể xin giảm giá. Người ta có thể đăng ký trên mạng tại đây: **www.rundfunkbeitrag.de**

(Đối với điện thoại di động: Xem ở phần dưới.)

Tại Đức, sao chép lậu sẽ bị phạt tiền và thậm chí là phạt tù. Nếu vi phạm luật bản quyền sẽ bị truy cứu. Những tác phẩm âm nhạc, phim, phần mềm, ảnh và sách điện tử không được tải xuống hoặc sao chép bất hợp pháp. Đặc biệt, việc tải xuống và tải lên thông qua các trang web trao đổi bất hợp pháp trên mạng, ví dụ như với phần mềm Torrent, sẽ bị truy cứu và bị xử phạt. Ngoài ra ai buôn bán sản phẩm sao chép lậu để kiếm lời, người đó sẽ bị phạt rất nặng: Bên cạnh phạt tiền còn bị phạt tù giam đến 5 năm.

Tôi tìm một nhà cung cấp khí ga và điện phù hợp như thế nào?

Từ ngày đầu tiên trong căn hộ mới của mình bạn có thể sử dụng ngay điện và khí ga của đơn vị cung cấp năng lượng địa phương. Tuy nhiên cũng có những nhà cung cấp khác nữa phần nào rẻ hơn. Ở Đức hiện nay ngày càng có nhiều người muốn dùng điện và khí ga từ nguồn năng lượng tái tạo. Những công ty chuyên cung cấp năng lượng loại này đưa ra các mức giá cho điện sinh thái, khí ga sinh thái và Biogas hoặc mức giá gọi là giá khí hậu. Những nhà cung cấp điện sinh thái cũng đầu tư phần nào vào việc phát triển năng lượng tái tạo. Tuy nhiên ở đây cũng có những khác biệt, có nghĩa là có những nhà cung cấp hoạt động bền vững hơn những nhà cung cấp khác. Trung tâm người tiêu dùng khuyến nghị khi dùng điện sinh thái phải chú ý đến Nhãn hiệu chất lượng điện (ok-Power-Label) hoặc Nhãn hiệu điện xanh (Grüner-Strom-Label) và đưa ra trên trang web **www.verbraucherzentrale.de/wissen/energie/preise-tarife-anbieterwechsel/so-finden-sie-den-passenden-strom-oder-gastarif-6436** những gợi ý để tìm kiếm nhà cung cấp.

Khi dọn vào ở bạn hãy đề nghị người cho thuê chỉ cho bạn đồng hồ điện và đồng hồ khí ga trong căn hộ. Trên đó bạn sẽ thấy số của đồng hồ và chỉ số đồng hồ hiện tại. Với những thông tin này bạn có thể dễ dàng đổi được nhà cung cấp. Trong mọi trường hợp hàng tháng bạn trả một khoản tiền gọi là phần tiền tạm trả. Cuối năm sẽ xem bạn đã tiêu thụ thực tế bao nhiêu điện và khí ga. Sau đó bạn phải trả thêm hoặc được nhận lại một ít tiền. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web **https://tarifportal.ok-power.de** và **www.gruen-erstromlabel.de**.

Tôi tiết kiệm điện như thế nào?

Nếu bạn tiết kiệm điện, bạn sẽ tiết kiệm được tiền của mình và làm được một việc tốt cho môi trường. Đây là một số gợi ý:

- Bạn chỉ mở cửa tủ lạnh lâu như thực sự cần

thiết. Bạn hãy để đồ ăn nóng nguội đi, trước khi cho vào tủ lạnh.

- Bạn chỉ cho chạy máy rửa bát và máy giặt, nếu máy hoàn toàn đầy đồ. Bạn hãy sử dụng các chương trình tiết kiệm điện hoặc đặt chế độ nhiệt độ thấp hơn.
- Khi nấu ăn bạn luôn sử dụng vung, như thế tiết kiệm được cả thời gian nấu.
- Bạn nên dùng đèn Led để chiếu sáng.
- Bạn hãy tắt các thiết bị điện – cả bộ định tuyến không dây (Wifi Router), nếu bạn không dùng.

Tôi sưởi ấm căn hộ của tôi như thế nào?

Mùa đông ở Đức rất lạnh. Các căn hộ cho thuê được sưởi ấm ít nhất từ ngày 1 tháng 10 đến ngày 1 tháng 4 với hệ thống sưởi trung tâm bằng khí ga hoặc dầu cho đến 20-22 độ. Chủ nhà đảm bảo rằng lò sưởi hoạt động tốt. Bạn có thể tự điều chỉnh mức độ sưởi trong căn hộ. Sau đây là một vài mẹo giúp bạn tiết kiệm năng lượng và chi phí sưởi ấm:

- Không bao giờ tắt sưởi hoàn toàn, kể cả khi bạn không ở nhà. Thường xuyên làm nóng lại một căn phòng lạnh sẽ tốn kém hơn và bất lợi hơn cho môi trường so với việc giữ nhiệt độ phòng khoảng 16 độ khi bạn đi vắng trong ngày, và khoảng 12 độ khi bạn đi vắng vài ngày.
- Nên đặt sưởi ở những nhiệt độ sau: 22 độ trong phòng tắm, 20 độ trong phòng khách, 18 độ trong bếp và phòng ngủ, 15 độ ngoài hành lang.
- Không để mở cửa giữa các phòng có sưởi trong căn hộ.
- Thông gió đúng cách: Mở hoàn toàn cửa sổ hàng sáng và hàng tối (chỉ khoảng 5 phút), rồi sau đó đóng lại. Tắt sưởi khi thông gió.
- Giữ tường và lò sưởi thông thoáng: Đặt đồ gỗ cách tường một khoảng trống để không khí ẩm lưu thông tốt hơn và giúp bạn tiết kiệm năng lượng. Do đó bạn nên đặt đồ đạc cách tường ít nhất 5cm.
- Nhiệt thường thoát qua cửa sổ. Cửa sổ sẽ cách nhiệt tốt hơn nếu bạn đóng cửa chớp, màn cửa

hoặc rèm cửa.

- Không nên để nước nóng lên quá 60 độ.

Vứt rác ở đâu?

Ở Đức, việc phân loại rác rất quan trọng và là nghĩa vụ của tất cả người thuê nhà. Phân loại rác có nghĩa là rác phải được cho vào các thùng rác khác nhau tùy thuộc loại vật liệu. Bạn đầu điều này phức tạp một chút và đôi khi chính người Đức cũng phải hỏi lại.

Rác sẽ không bị thiêu hủy, mà sẽ được thu gom và tái sử dụng (tái chế). Do đó nhiều thùng rác được đặt trong sân phía trước hoặc sau nhà bạn. Các thùng có màu sắc nhất định và đều được ghi rõ.

Các vùng quy định màu thùng rác và quy tắc phân loại khác nhau, vì vậy bạn nên luôn luôn lưu ý ghi chú trên thùng rác. Ở Berlin quy định như sau.

Thùng xanh dương: Giấy

Báo, bao bì bằng giấy, các tông, sách, vở, giấy gói quà.

Thùng nâu: Rác hữu cơ

Thức ăn thừa, hoa quả, rau, thịt, vỏ trứng, xương, hoa, chè túi lọc, bã cà phê. Không có chất lỏng!

Thùng da cam/vàng: Vật liệu tái chế, bao bì,

nhựa, kim loại, vật liệu hỗn hợp
Hộp sữa chua, bàn chải đánh răng, hộp các tông đựng đồ uống (Tetra Pak), vỏ đồ hộp, nhôm, sắt tây, ống tuýp (ví dụ tuýp kem đánh răng), chai dầu gội, chai sữa tắm, giấy bóng, bao bì xốp, bao bì, túi nhựa, ni lông, dao đĩa nhựa, hộp xịt rỗng không có ký hiệu chất nguy hiểm. Trong siêu thị ở một số nơi cũng có túi rác màu vàng cho các loại rác này.

Thùng xanh lục: Thủy tinh

Nhiều chai đựng đồ uống bằng thủy tinh hoặc nhựa không được vứt vào các thùng này, chúng phải được đem trả lại cửa hàng sau khi đã dùng hết („Mehrwegflaschen“, „Pfandflaschen“ – chai

dùng nhiều lần – ví dụ như chai bia, chai cô ca). Trong giá khi mua đã bao gồm một khoản tiền bạn sẽ được nhận lại khi đem chai đi trả.

Chỉ được vứt „Einweggläser“, „Einwegflaschen“ - chai lọ dùng một lần vào những thùng này, ví dụ như chai rượu vang và lọ đựng đồ ăn sẵn.

Không vứt vào đây chai lọ vỡ, mảnh thủy tinh, gương và bóng đèn! Những đồ này phải vứt vào thùng dành cho rác không được phân loại.

Thủy tinh phải được phân loại theo màu: Thùng thủy tinh trắng chỉ dành cho thủy tinh trong suốt không màu, thùng thủy tinh nâu chỉ dành cho thủy tinh màu nâu, thùng thủy tinh xanh lục dành cho thủy tinh màu xanh lục, xanh dương, vàng và các màu khác.

Thùng đen/thùng ghi: rác thải gia đình/ rác không được phân loại

Tã lót, bông ngoáy tai, băng vệ sinh và các sản phẩm vệ sinh, xối rửa bát, túi máy hút bụi, bát đĩa vỡ, chai lọ vỡ, mảnh thủy tinh và gương, tro, mẩu thuốc lá, phân vật nuôi.

Rác đặc biệt

Không được vứt đi những đồ vật sau, vì chúng chứa những thành phần nguy hiểm, độc hại và do đó phải được đưa đến cửa hàng hoặc các điểm thu gom đặc biệt (các bãi rác tái sử dụng hoặc tái chế): Pin

Ắc quy

Đèn tiết kiệm điện

Đèn ống huỳnh quang

Thiết bị điện cũ và hỏng (máy sấy tóc, điện thoại di động, máy nướng bánh mì, cục sạc v.v.v)

Các hóa chất độc hại

Rác công kênh

Những đồ vật to không vừa thùng rác được gọi là rác công kênh sẽ được thu gom riêng. Chúng được quy định riêng theo từng khu vực; ví dụ như đệm, đồ gỗ cũ và hỏng, thảm.

Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web www.verbraucherzentrale.de/wissen/umwelt-haushalt/abfall, trenntstadt-berlin.de, www.bsr.de.

Tôi làm thế nào để nhận được số điện thoại di động?

Khi chọn một nhà cung cấp bạn cũng đã quyết định chọn một mạng di động. Nếu mạng Internet nhanh là quan trọng đối với bạn, khi chọn bạn nên chú ý đến việc truyền dữ liệu. Dịch vụ truyền dữ liệu tốt nhất hiện nay là 5G.

Bạn được chọn giữa trả trước hoặc ký hợp đồng (có thời hạn) với một nhà mạng di động. Nếu chọn trả trước, bạn cần mua một chiếc điện thoại di động hoặc một Smartphone, một thẻ Sim và tài khoản với thẻ nạp trả trước. Bạn có thể mua thẻ này ví dụ như ở siêu thị, ki-ốt hoặc trạm xăng. Bạn có thể nhận được hợp đồng điện thoại di động với chi phí cơ bản hàng tháng, có hoặc không kèm Smartphone tại cửa hàng của nhiều nhà mạng ở mỗi thành phố hoặc trên mạng. Trung tâm người tiêu dùng cũng cung cấp thông tin về việc này trên trang web www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/mobilfunk-und-festnetz/handytarife-prepaid-oder-laufzeitvertrag-59732 và www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/mobilfunk-und-festnetz/mobilfunkvertraege-welches-netz-passt-zu-mir-10385 (chỉ bằng tiếng Đức). Các nền tảng internet cung cấp kết quả so sánh giá như www.check24.de, www.chip.de hoặc www.verivox.de. Bạn cần lưu ý rằng hợp đồng hòa mạng điện thoại sẽ được tự động gia hạn khi hết hạn nếu bạn không báo hủy.

Lưu ý: Nếu không có hộ chiếu Đức, bạn cần có giấy chứng nhận đăng ký hộ tịch để ký hợp đồng điện thoại di động.

Quyền và nghĩa vụ của người thuê nhà?

Câu hỏi này đã được đặt ra từ lúc tìm nhà: Ví dụ như chủ nhà được phép hỏi về thu nhập và tình hình tài chính của bạn. Bạn cũng phải nói thật là có bao nhiêu người sẽ sống trong căn hộ. Nhưng chủ nhà không được phép hỏi xem bạn đã kết hôn chưa, hoặc bạn có định có con không.

Những nội dung sau được pháp luật quy định:

Giữ yên tĩnh ban đêm: Để không quấy rầy giấc ngủ của hàng xóm và những người sống cùng nhà, bạn không được làm ồn trong nhà từ 22 giờ đêm đến 6 giờ sáng – ví dụ như không được nghe nhạc to hay xem Tivi quá ồn, không gọi, hò hét, hát, đi lại ồn ào, đóng cửa mạnh, sử dụng máy giặt hoặc máy hút bụi, không ném chai thủy tinh vào thùng thu gom rác, không đập búa, khoan. Bạn cũng nên tránh làm ồn vào buổi trưa và cuối tuần.

Thú nuôi: Thú nuôi nhỏ nhất trong chuồng và bể cá nhỏ được cho phép (chim hoàng yến, chim anh vũ, chuột lang, cá cảnh). Cơ bản thì mèo và chó không bị cấm trừ khi chúng làm phiền những người khác cùng sống trong căn hộ (làm ồn, cắn, nhai nát, bắn, mùi hôi). Tốt nhất bạn nên nói chuyện với chủ nhà trước khi mua chó mèo. Sẽ khó khăn hơn nếu bạn muốn nuôi gà, vịt, dê hoặc những động vật khác trong căn hộ, ngoài ban công hoặc trong vườn. Thông thường không được phép nuôi chúng trong thành phố, vì những loài động vật này làm ồn cho hàng xóm. Ngoài ra bạn phải lưu ý là ở Đức có Luật bảo vệ động vật và Luật vệ sinh rất nghiêm ngặt.

Nướng thịt: Sử dụng vỉ nướng trên ban công, trong sân hoặc ngoài vườn bị cấm tại một số nhà, vì khói có thể quấy rầy những nhà xung quanh. Điều cấm này cũng áp dụng với việc đốt lửa và đốt các đồ vật.

Nội quy nhà: Thông thường thì một bản nội quy nhà (hoặc hợp đồng thuê nhà) quy định việc sống chung trong nhà, ví dụ như việc đỗ xe, sử dụng tầng hầm và phòng giặt, giữ sạch cầu thang và

các quy định an ninh như việc khóa cửa.

Tôi có thể mua sắm ở đâu ?

Bạn có thể mua đồ ăn và các đồ dùng hàng ngày trong siêu thị ở mọi khu phố. Rẻ nhất là mua ở các cửa hàng giảm giá, đó là các chuỗi siêu thị lớn như Aldi, Lidl và Netto. Trong những siêu thị này còn có những đợt khuyến mại đặc biệt với giá rẻ.

Trong các thành phố ở Đức có ít đồ ăn đường phố. Ở bến tàu hỏa thường mua được đồ ngọt hay đồ uống trong tủ tự động, nhưng khá đắt.

Ở Đức nhiều người muốn mua những sản phẩm bền vững. Họ sẵn sàng chi nhiều tiền hơn cho những sản phẩm này, vì họ muốn giữ gìn ví dụ như sức khỏe của họ và môi trường. Các siêu thị giá rẻ thường có những sản phẩm bền vững trong những sản phẩm của mình, ví dụ như sản phẩm Bio. Nhưng cũng có những cửa hàng chuyên dụng, ví dụ như cửa hàng Bio hay „Cửa hàng một thế giới“. Có nhiều thương hiệu khác nhau, mà tại đó bạn có thể nhận biết được những sản phẩm bền vững. Ví dụ như sản phẩm của Demeter là rất bền vững. Bạn có thể tìm được thêm thông tin về chủ đề này trên trang web www.verbraucherzentrale.de/wissen/lebensmittel/kennzeichnung-und-inhaltsstoffe (bằng tiếng Đức).

Ở Đức ngày càng có nhiều người chủ đích mua thực phẩm mới quá hạn sử dụng bằng các App (các ứng dụng) như „Too Good To Go“ hay „Zugut für die Tonne!“. Bằng cách đó nhiều người muốn tham gia phong trào chống lãng phí hoặc muốn tiết kiệm tiền. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên các trang web www.toogoodtogo.com và www.zugut fuer dietonne.de (bằng tiếng Đức và tiếng Anh), www.verbraucherzentrale.nrw/wissen/umwelt-haushalt/apptest-too-good-to-go-wir-retten-lebensmittel-93411 và www.verbraucherzentrale.de/wissen/umwelt-haushalt/apptest-zu-gut-fuer-die-tonne-genussvoll-gutes-tun-95197 (bằng tiếng Đức).

Khi nào thì các cửa hàng mở cửa?

Giờ mở cửa của các cửa hàng khác nhau tùy thuộc vào thành phố. Các siêu thị và cửa hàng lớn thường mở từ thứ hai đến thứ sáu từ 10 đến 20 hoặc 22 giờ, một vài nơi mở từ 7 giờ. Vào các ngày thứ bảy, tùy từng nơi, có cửa hàng đóng cửa từ trưa, nhưng có cửa hàng đến tối mới đóng cửa, ví dụ như lúc 18, 20 hoặc 22 giờ. Hầu hết các cửa hàng đóng cửa ngày chủ nhật. Nhưng còn có các siêu thị nhỏ và ki-ốt cũng mở cửa ngày chủ nhật, một vài nơi còn mở vào buổi đêm hoặc mở 24 giờ. Một số hàng bánh cũng mở cửa sáng chủ nhật. Bạn có thể mua đồ ăn gần như bất cứ lúc nào ở trạm xăng, nhưng đắt hơn.

Tôi phải chú ý điều gì khi mua sắm?

Để sử dụng xe mua hàng, thông thường bạn cần một chip hoặc một đồng tiền kim loại (2 Euro, 1 Euro hoặc 50 Cent) để đặt cọc.

Trong một số cửa hàng bạn phải tự cân rau, quả trước khi đem ra quầy trả tiền. Cái nhãn ghi số tiền bạn phải dán lên túi thông thường hoặc túi dùng nhiều lần bạn dùng đóng gói rau, quả trong đó. Sẽ có lợi cho môi trường và túi tiền của mình, nếu bạn sử dụng loại túi dùng nhiều lần - ở một số cửa hàng người ta phải trả tiền cho túi đựng đồ (vài chục cent).

Tại ngày càng nhiều cửa hàng bạn có thể thanh toán tại máy tính tiền tự động mà không cần nhân viên thu ngân. Khi cần nhân viên sẽ giúp đỡ bạn. Thông thường thì vẫn có các quầy thu ngân, nơi có nhân viên thu ngân phục vụ bạn, nhưng tại đó có thể bạn phải đợi lâu hơn.

Trong các cửa hàng thực phẩm ở Đức không có nhân viên phục vụ đóng gói đồ của bạn. Nhất là trong các cửa hàng giảm giá tốc độ thanh toán tại quầy trả tiền thường là rất nhanh. Nhân viên siêu thị và các khách hàng khác muốn bạn đóng gói đồ của mình thật nhanh và nhanh chóng dời đi để chỗ cho khách hàng sau bạn. Như thế mọi người đều tiết kiệm được thời gian và cửa hàng có thể

chào bán sản phẩm được rẻ hơn.

Trong các cửa hàng ở Đức bạn cũng không nhận được túi nhựa, túi ni lông miễn phí để đựng đồ của bạn. Bạn phải trả cho một túi khoảng 20 - 30 Cent. Đa số người Đức mang theo hộp, túi của mình. Như thế bạn không chỉ tiết kiệm được tiền mua túi, mà còn tránh được rác thải không cần thiết.

Tôi nên trả tiền mặt hay trả bằng thẻ?

Ở nhiều cửa hàng bạn có thể trả bằng tiền mặt, thẻ EC hoặc thẻ tín dụng. Việc trả tiền thông qua Smartphone hoặc đồng hồ đeo tay thông minh cũng ngày càng phổ biến ở Đức. Bạn có thể thanh toán được số tiền đến khoảng 25 Euro theo hình thức di động tại nhiều nơi mà không cần số Pin.

Tôi có thể mua hàng qua mạng không?

Bạn có thể đặt mua nhiều thứ qua mạng. Bạn có thể chuyển tiền từ tài khoản của bạn hoặc sử dụng các dịch vụ như PayPal, Klarna hay Giropay. Bạn cũng có thể dùng thẻ trả online hay trả bằng tiền mặt khi nhận hàng („trả sau“).

Tôi có thể mặc cả không?

Không, trong phần lớn các trường hợp áp dụng giá đã được niêm yết - mặc cả và thương lượng giá cả không phổ biến ở Đức.

Tôi có thể mua đồ ăn Việt Nam ở đâu?

Cửa hàng châu Á có ở nhiều thành phố tại Đức, ở đó có nhiều loại thực phẩm phong phú nhập khẩu từ Việt Nam và các sản phẩm khác nữa. Ở Berlin có nhiều cửa hàng, một vài nơi trong số đó là: Trung tâm Đồng Xuân (400 công ty), Herzbergstr. 128-139, 10367 Berlin Lichtenberg, Tel. 030 55 15 20 38, mở cửa thứ tư đến thứ hai từ 10 đến 20 giờ, đóng cửa thứ ba, **www.dong-xuan-berlin.de**.

Go Asia (hơn 60 chi nhánh ở Đức, 11 trong số đó ở Berlin), Turmstraße 29, 10551 Berlin Moabit, Tel. 030 39882841, Mở cửa thứ hai đến thứ bảy từ 9 đến 21 giờ, **<https://goasia.net/filialen/berlin-mitte>**

Siêu thị Asia Mekong (3 chi nhánh ở Đức, trong số đó 2 ở Berlin), Henriette-Herz Platz 1, 10178 Berlin Mitte, Tel. 030 247 82 82, mở cửa thứ hai đến thứ bảy từ 09 giờ đến 21 giờ,

https://goasia.net/de/store_list/berlin-moabit.

Dịch vụ Oline chuyên cung cấp sản phẩm châu Á Ochama (**www.ochama.com**) hiện nay cũng đã cung cấp hàng cho thị trường Đức.

Tôi có thể đổi hoặc trả lại hàng được không?

Khi bạn mua hàng qua mạng hoặc đặt giao hàng, bạn có quyền trả lại hàng không cần nêu lý do trong vòng 14 ngày (trừ thực phẩm) và nhận lại tiền. Trong các cửa hàng bình thường thì quyền này không được pháp luật quy định, nhưng có nhiều cửa hàng vẫn cho đổi hàng hóa của họ theo yêu cầu dù họ không bắt buộc phải làm vậy. Sau khi trả hàng, khách hàng sẽ nhận lại tiền mua hàng, phiếu mua hàng hoặc một sản phẩm mới (trừ một số hàng hóa, trong đó có thực phẩm, đồ lót, mỹ phẩm, hoa, CD và DVD đã mở).

Phương tiện giao thông công cộng và cá nhân

Đi lại trong nước Đức

Có những phương tiện giao thông công cộng nào?

Ở mỗi thành phố lớn ở Đức bạn đều có thể đi xe buýt, tàu điện, tàu điện ngầm, tàu đường sắt đô thị và tàu hỏa trong vùng rất nhanh và thuận tiện đến khắp mọi nơi. Bạn có thể tìm thấy bến tàu xe ở rất gần nhà bạn. Trên trang web **www.bahn.de** bạn có thể tìm thấy các tuyến kết nối trên toàn nước Đức. Các bảng giờ tàu xe cho mỗi thành phố đều có trên mạng, bạn có thể xem tổng quát trên trang web **www.bahnen-und-bus.de** (phân chia theo thành phố). Bạn có thể mua vé bằng App với Smartphone, tại máy bán vé tự động hoặc tại quầy bán vé ở nhà ga. Bạn có thể tìm thấy thông tin về các App Smartphone trên trang web **www.handyticket.de**. Các máy bán vé tự động được đặt ở bến hoặc trên xe buýt/trên tàu. Nếu bạn không chắc chắn thì hãy hỏi tài xế. Ví dụ như có vé cho 1 chuyến đi, cho 4 chuyến đi, cho 1 ngày (vé ngày/vé 24 giờ), vé tuần, vé tháng hoặc vé năm.

Với „Deutschlandticket“ (Vé nước Đức) 58 Euro bạn có thể sử dụng toàn bộ các phương tiện giao thông công cộng nội vùng và liên vùng trên cả nước, có nghĩa là sử dụng tất cả xe buýt, tàu điện ngầm, tàu đường sắt đô thị, tàu điện, tàu hỏa trong vùng toa hạng 2. Nếu chủ sử dụng lao động của bạn tham gia trả tiền mua vé nước Đức, bạn còn mua vé nước Đức được rẻ hơn nữa. Bạn nhận được thông tin này từ phòng nhân sự. Bạn tìm được thêm thông tin về Vé nước Đức và App mua vé trên trang web **www.deutschlandticket.de**.

Bạn lưu ý là có các vùng tàu xe chạy xa gần khác nhau, giá vé khác nhau, vé dài hạn khác nhau và các loại giảm giá khác nhau – nếu lưu ý bạn thường tiết kiệm được tiền. Trẻ em dưới 6 tuổi được miễn phí, dưới 14 tuổi được giảm giá. Chó và xe đạp phải mua vé riêng. Ngoài ra ở hầu hết các thành phố, xã, huyện đều có Vé xã hội cho những người có ít tiền. Họ làm đơn xin Vé xã hội tại Trung tâm việc làm hay tại Sở Xã hội và sau đó có thể mua vé rẻ hơn. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên các trang web của các công ty vận tải thành phố nơi bạn sinh sống, ví dụ như Berlin **www.bvg.de**, München **www.mvv-muenchen.de**.

Làm thế nào để tôi có thể đi từ thành phố này đến thành phố khác ở Đức?

Các tuyến đường xa hơn ở Đức bạn có thể đi bằng tàu hỏa của Deutsche Bahn hoặc xe buýt đường dài. Thông thường đi bằng tàu nhanh hơn và tiện nghi hơn, còn xe buýt đường dài thì rẻ hơn. Đi bằng xe buýt ví dụ như từ Berlin đến Hamburg mất khoảng 3,5 tiếng, tùy theo tình hình giao thông. Nếu đi bằng tàu hỏa tuyến đó thì thời gian đi lại tùy thuộc vào loại tàu: đi tàu ICE mất ít hơn 2 tiếng, đi tàu EC/IC (Eurocity / Intercity) mất hơn 2 tiếng và đi tàu IRE (Interregio Express) mất khoảng 4,5 tiếng. Bạn có thể tìm thấy các bảng giờ tàu và giá vé trên trang web **www.bahn.de** và **www.fernbusse**. Trên đó bạn cũng có thể mua vé đường dài. Vé tàu nhanh Intercity-Express (ICE) và Intercity (IC) đắt hơn vé tàu trong vùng (tàu trong vùng: RB, RE). Vé giao thông nội vùng đường gần và vé nước Đức không áp dụng cho những loại tàu này.

Lời khuyên: Nên tìm sớm các đợt giảm giá và giá đặc biệt („Bestpreissuche“ khi đi tàu hỏa).

Thông thường bạn phải mua vé trước khi lên tàu. Nhiều khi sau đó bạn còn phải bấm lỗ hoặc đóng dấu vé nữa trong các máy tự động trong các nhà ga, bến xe hoặc trên xe buýt/tàu hỏa. Nếu bạn không chắc chắn, bạn hãy hỏi những hành khách khác hoặc nhân viên hãng vận chuyển. Nếu bạn bị kiểm tra và không có vé đã bấm lỗ/đóng dấu, bạn phải trả một khoản tiền lớn hơn tiền vé, thông thường là 60 Euro, trên các tuyến đường dài thường là nhiều hơn. Nếu bạn không đem theo chứng minh thư, người soát vé sẽ gọi cảnh sát đến lấy dữ liệu nhân thân của bạn.

Đối với các chặng đường dài bạn cũng có thể đi bằng máy bay.

Sân bay quốc tế có ở Berlin, Frankfurt am Main, München, Hamburg, Köln/Bonn, Bremen, Dortmund, Dresden, Düsseldorf, Erfurt, Frankfurt (Hahn), Friedrichshafen, Hannover, Karlsruhe, Leipzig/Halle, Memmingen, Münster/Osnabrück,

Nürnberg, Paderborn/Lippstadt, Saarbrücken, Stuttgart và Weeze.

Các chuyến bay nội địa cũng bay đến nhiều sân bay vùng, trong đó có Braunschweig, Kassel, Rostock-Laage, Lübeck, Mönchengladbach và Sylt. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web www.adv.aero/der-verband/mitglieder. Các hãng hàng không, trong đó có Lufthansa (www.lufthansa.com) và Eurowings (www.eurowings.com) có những chuyến bay nội địa. Bạn có thể tìm chuyến bay và so sánh giá vé ví dụ trên những trang web www.fluege.de, www.skyscanner.de và www.billigflug.de. Bạn có thể so sánh giá vé tàu hỏa, xe buýt ví dụ như trên trang web www.goeuro.de.

Tại nhiều nơi công cộng – ví dụ như trong thành phố, tiệm cà phê, tàu hỏa và xe buýt – có điểm truy cập Wifi miễn phí. Tuy nhiên những mạng này thường không mã hóa, có nghĩa là: Mỗi một người sử dụng khác đều có thể đọc được những dữ liệu giữa máy của bạn và điểm truy cập – và thậm chí làm hỏng máy của bạn. Vậy nên bạn phải lưu ý xem các địa chỉ internet có mã hóa không, hãy tắt chế độ tự do truy cập dữ liệu và danh mục, tắt các mạng đã lưu và hãy sử dụng mạng riêng ảo (VPN Tunnel). Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/datenschutz/oeffentliche-wlan-netze-sicher-nutzen-19264 (bằng tiếng Đức).

Tôi cần phải chú ý điều gì khi đi xe đạp?

Bạn có thể di chuyển bằng xe đạp rất tiện lợi và an toàn ở hầu hết các thành phố tại Đức. Các đường hoặc làn đường dành riêng cho xe đạp thường được đánh dấu trên đường phố. Tuy nhiên hiếm khi các chỗ đỗ xe được trông coi, vì vậy tốt nhất bạn nên khóa xe để đề phòng mất cắp. Bạn cần lưu ý là tất cả các quy định giao thông đều được áp dụng chặt chẽ cho người đi xe đạp: Ví dụ như bạn phải chú ý đèn đỏ và ưu tiên bên phải. Khi trời tối bạn phải đi xe có đèn. Trẻ em đến 7 tuổi chỉ được ngồi trên ghế xe đạp dành cho trẻ em chắc chắn, được lưu hành hoặc ngồi trong xe kéo (gắn vào xe đạp). Ngoài những cách đó ra

thì việc đeo thêm người trên xe đạp là bị cấm. Khi say rượu bạn không được phép đi xe đạp và khi đi xe đạp bạn không được phép sử dụng điện thoại di động. Tất cả các quy định này đều được kiểm tra và khi không tuân thủ sẽ bị phạt tiền.

Tôi phải chú ý điều gì nếu muốn mượn xe đạp điện hay xe máy điện?

Tại nhiều thành phố ở nơi công cộng cũng có xe đạp điện (E-Bike) và xe máy điện (E-Scooter). Bạn có thể mượn được và trả lại khi đến một chỗ khác. Việc thanh toán tiền được thực hiện qua một App của nhà cung cấp xe. Với App này bạn cũng có thể tìm xem ở gần bạn có chiếc E-Bike hoặc E-Scooter nào không và chỗ nào bạn được phép trả lại xe. Nhưng chú ý: Nhà cung cấp xe cũng có thể thu thập dữ liệu cá nhân của bạn và đem bán. Để mượn một chiếc E-Bike trong một giờ bạn phải trả khoảng 10-15 Euro. E-Scooter chỉ chạy đến 20 cây số một giờ, bạn không cần phải có bằng lái xe khi chạy xe này. Từ 14 tuổi trở lên được phép lái xe E-Scooter. E-Scooter được phép chạy trên đường, nhưng không được phép chạy trên đường dành cho người đi bộ hoặc trong khu vực đi bộ. E-Scooter được ưa thích, vì người ta có thể đột phát sử dụng và nó thân thiện với môi trường hơn ví dụ như các loại xe mô tô, ô tô chạy xăng.

Tôi có thể đi ô tô và xe máy ở Đức không?

Giấy phép lái xe nước ngoài của bạn chỉ có hiệu lực trong vòng 6 tháng đầu sau khi bạn chuyển nơi ở sang Đức. Nhưng để được phép lái xe, đầu tiên bạn cần một bản dịch giấy phép lái xe Việt Nam có công chứng, hoặc một bằng lái quốc tế.

Sau 6 tháng bạn cần giấy phép lái xe Đức. Bạn phải viết đơn yêu cầu chuyển đổi bằng lái xe Việt Nam sang bằng lái xe Đức. Để làm được điều đó, bạn cần làm một bài thi lý thuyết và một bài thi thực hành. Bạn có thể nộp đơn tại sở giao thông tại nơi bạn ở. Bạn có thể tìm hiểu thêm thông tin tại sở hộ tịch. Sau khi nộp đơn, bạn sẽ nhận được thông báo dự thi bằng văn bản. Chi phí chuyển đổi bằng lái và làm bài thi là khoảng 35 đến 50 Euro.

Ô tô của bạn phải được đăng ký bằng tên bạn. Bạn có thể thực hiện việc này tại điểm đăng ký lưu hành gần nơi bạn ở. Bạn có thể tìm hiểu thêm thông tin tại sở hộ tịch (xem mục Tôi đăng ký hộ tịch ở Đức thế nào và ở đâu?). Bạn cần mang theo giấy tờ xe (giấy chứng nhận quyền sở hữu xe của bạn) và bảo hiểm ô tô khi đi đăng ký.

Ngoài ra trong nội thành ở Đức, bạn có nghĩa vụ phải dán nhãn môi trường (còn gọi là nhãn bụi mịn) vào mặt trong kính chắn gió của ô tô. Bằng cách đó, sự ô nhiễm không khí được kiểm soát tại những nơi được gọi là những khu vực môi trường của thành phố. Chi phí cho nhãn dán là 9,95 Euro. Bạn có thể đặt mua tại đây www.umwelt-plakette.de.

Những quy định giao thông quan trọng nhất

Người ta bắt buộc phải biết các quy định sau. Danh sách dưới đây không đầy đủ.

Ưu tiên bên phải: Trừ khi được đánh dấu khác bằng biển báo giao thông, đèn giao thông hoặc ký hiệu trên mặt đất thì bất cứ phương tiện nào đi tới từ bên phải cũng được ưu tiên.

Vượt bên trái: Chỉ được vượt từ phía bên trái. Việc vượt một phương tiện khác từ bên phải bị cấm, kể cả trên đường cao tốc.

Ưu tiên người đi bộ: Người đi bộ luôn được ưu tiên trên phần đường kẻ sọc dành cho người đi bộ sang ngang, trừ khi việc ưu tiên được đèn giao thông điều chỉnh.

Làn đường xe đạp: Khi đi bộ, bạn không được phép đi vào làn đường trên vỉa hè được ký hiệu dành cho xe đạp.

Đèn giao thông: Trong bất cứ trường hợp nào cũng không được phép lái xe hoặc đi bộ sang đường lúc đèn đỏ. Rẽ phải khi đèn đỏ cũng bị cấm ở Đức.

Tốc độ

Những chỉ số sau chỉ có hiệu lực ở nơi không có biển báo tốc độ.

Trong khu dân cư: tối đa 50 km/h

Ngoài khu dân cư: tối đa 100 km/h

Đường cao tốc: không giới hạn, nên đi tối đa 130 km/h

Giữ khoảng cách: Vì lý do an toàn, theo quy định phải giữ khoảng cách vừa đủ với xe đi trước. Việc đi quá gần xe phía trước và chen lấn bị cấm và rất nguy hiểm, mức tiền phạt có thể lên đến hàng trăm Euro. „Quy tắc một giây“ giúp ước lượng xem khoảng cách đến xe phía trước đã đủ lớn chưa: Khoảng cách tối thiểu giữa các xe trong khu dân cư tương ứng với khoảng cách xe chạy được trong 1 giây (khoảng cách 15 m khi đi 50 km/h hoặc 3 lần chiều dài ô tô), bên ngoài khu dân cư tương ứng với khoảng cách xe chạy trong 3 giây.

Dây an toàn: Mọi người trong xe, kể cả người ngồi phía sau, phải luôn luôn thắt dây an toàn khi xe chạy. Số người trong xe không được vượt quá số dây an toàn có trong xe. Trẻ em phải ngồi thắt dây an toàn trong ghế được cấp phép riêng cho trẻ em trong ô tô cho đến năm 12 tuổi hoặc đến khi cao hơn 1,50 m.

Đèn: Mọi phương tiện giao thông đều phải bật đèn vào ban đêm, trong đường hầm hoặc khi điều kiện ánh sáng kém (ví dụ như sương mù hoặc mưa to). Cả đèn trước và đèn sau đều phải luôn hoạt động tốt.

Lớp xe mùa đông: Mùa đông khi đường trơn do trên đường có nước đóng băng, có lớp tuyết bị nén chặt, có lớp tuyết nhão, có lớp sương đóng băng, bắt buộc phải dùng lốp đặc biệt. Loại lốp đó phải ghi ký hiệu Alpine, phải được kiểm tra định kỳ và sau khoảng 6 năm cần phải được thay mới.

Điện thoại di động: Chừng nào động cơ còn chạy hoặc xe đang đi thì cấm tuyệt đối lái xe gọi điện mà không có phụ kiện nghe không phải cầm tay điện thoại.

Đồ uống có cồn: Cấm lái xe khi say bia, rượu hoặc khi bị ảnh hưởng của ma túy. Quy định này có hiệu lực với tất cả các phương tiện. Giới hạn Promille là 0,5. Đối với cần sa (Cannabis) giới hạn THC là 3,5 nanogram.

Ở Đức dùng **Cannabis** là hợp pháp, nhưng chỉ với những điều kiện nhất định. Vậy nên trước khi dùng Cannabis nhất thiết bạn cần phải tìm hiểu thông tin từ các đạo luật của liên bang và của bang. Nếu không, có nguy cơ bạn sẽ bị phạt tiền, buộc tội hình sự và thậm chí tình trạng lưu trú của bạn bị đe dọa. Bạn nhận được thông tin trên trang web <https://www.migazin.de/2024/12/19/was-zuwanderer-ueber-cannabiskonsum-in-deutschland-wissen-muessen> (bằng tiếng Đức).

Bấm còi: Nói chung, ở Đức người ta rất hiếm khi bấm còi. Chỉ được phép bấm còi khi bạn hoặc người khác gặp nguy hiểm; ví dụ như khi một người đi bộ bất ngờ qua đường mà không để ý. Bên ngoài khu dân cư, trên đường liên vùng bên ngoài khu dân cư và đường cao tốc được phép bấm còi ngắn trước khi vượt một phương tiện khác. Việc bấm còi lúc xe khác chưa đi ngay khi đèn xanh hoặc để thúc giục một xe đi chậm bị cấm. Những quy định này cũng được áp dụng cho „Còi đèn“ (nháy đèn pha trong một khoảng thời gian ngắn).

Bạn có thể tìm thấy khái quát các vi phạm quy tắc giao thông và những khoản tiền phạt tương ứng tại đây www.bussgeldkatalog.de.

Ốm đau, tai nạn, hỏa hoạn, tội phạm, bạo lực,
bảo hiểm trách nhiệm bắt buộc

Ai giúp tôi trong trường hợp khẩn cấp?

Tôi phải làm gì khi ốm?

Bạn cần đến bác sỹ tại một phòng khám gần nhà. Bạn có thể tùy ý lựa chọn bác sỹ cho mình. Hầu hết mọi người luôn đến khám bác sỹ mà họ đã quen biết gần nơi ở của họ, chúng tôi gọi là „Bác sỹ gia đình“.

Tốt nhất bạn nên gọi điện cho phòng khám để đặt lịch hẹn. Một số phòng khám cũng tạo điều kiện để đặt lịch hẹn Online. Bạn cũng có thể đến mà không đặt lịch, nhưng nếu vậy bạn thường phải đợi lâu hơn. Sau cùng thì vẫn còn các bác sỹ thực hiện khám bệnh Online hoặc qua Video.

Bảo hiểm y tế của bạn (quỹ bảo hiểm y tế) sẽ chịu chi phí điều trị và hầu hết các loại thuốc, do đó khi đi khám bác sỹ bạn thường không phải trả hoặc chỉ phải trả một khoản phí.

Không được quên: Bạn bắt buộc phải mang theo thẻ bảo hiểm y tế (Thẻ y tế) khi đi khám bệnh!

Làm thế nào để tìm bác sỹ?

Bạn có thể hỏi bạn bè quanh nhà xem họ đi khám bác sỹ nào. Trong thành phố có nhiều phòng khám ở các quận – tốt nhất nên tìm bác sỹ gần nơi bạn ở. Tại một số phòng khám bạn phải chờ lâu để có được lịch hẹn. Vì thế trên các cổng thông tin Online như **www.doctolib.de**, **www.jameda.de** hay **https://clickdoc.de** bạn có thể xem ở phòng khám nào trong vùng sắp có một chỗ trống để đặt lịch hẹn. Trên một số cổng thông tin như **https://de.doctena.de** bạn thậm chí có thể đồng thời tìm được bác sỹ nói tiếng Việt. Bạn cũng có thể tìm bác sỹ trong danh bạ điện thoại và trên trang web của Hiệp hội bác sỹ của hệ thống bảo hiểm y tế (KV) của bang nơi bạn ở.

Ví dụ ở bang Hesse: **www.kvhessen.de** → Arztsuche

Ví dụ ở Berlin: **www.kvberlin.de** → Arztsuche

Khi tôi bị ốm vào ban đêm hoặc cuối tuần?

Nếu phòng khám đóng cửa, bạn có thể quay số

116 117 (miễn phí) gọi đến nơi trực y tế. Bộ phận trực sẽ cho bạn biết phải tìm bác sỹ ở đâu. Hoặc bạn có thể đến thẳng bệnh viện, ở đó phòng cấp cứu luôn mở cửa cả ngày lẫn đêm. Bạn hãy mang theo thẻ bảo hiểm. Bảo hiểm y tế sẽ chịu chi phí điều trị. Bạn có thể tìm thấy bệnh viện gần nhất trên trang web **www.deutsches-krankenhaus-verzeichnis.de** hoặc trên App „Deutsches Krankenhaus Verzeichnis“ (Danh sách các bệnh viện Đức).

Phải làm gì khi gặp tai nạn nghiêm trọng, hoặc khi tôi bị ốm nặng không thể tự đi lại được?

Bạn hãy gọi xe cấp cứu (cứu thương), xe sẽ nhanh chóng đến và đưa bạn đến bệnh viện. Số điện thoại khẩn cấp là 112. Cuộc gọi này miễn phí. Bạn có thể gọi bằng điện thoại di động hoặc máy bàn cả ngày lẫn đêm.

Số điện thoại khẩn cấp: **112**

Hãy nói thật rõ ràng trên điện thoại:

Ai gọi - Tên của bạn.

Chuyện gì xảy ra – ví dụ như hai ô tô đâm nhau, ba người bị thương, một người bất tỉnh, hai người chảy nhiều máu.

Ở đâu - Địa điểm, phố và số nhà (gần nhất)

Bạn phải chờ nghe hướng dẫn qua điện thoại của bộ phận cứu hộ, không được dập máy.

Trong xe cấp cứu có một bác sỹ sẽ giúp bạn ngay lập tức. Hãy gọi xe cấp cứu trong trường hợp khẩn cấp, khi bạn không thể tự đến bác sỹ hoặc đến bệnh viện – ví dụ như khi gặp nguy hiểm đến tính mạng, bị thương rất nặng, khi bạn mất nhiều máu hoặc khi ngạt thở. Trong những trường hợp khẩn cấp, bảo hiểm y tế sẽ chịu chi phí vận chuyển cấp cứu đến bệnh viện (đôi khi bệnh nhân phải trả 10 Euro). Bác sỹ phải xác nhận bằng văn bản sự cần thiết của việc phải sử dụng xe cấp cứu.

Tôi có cần bảo hiểm y tế không?

Tại Đức, bảo hiểm y tế được luật pháp quy định. Có bảo hiểm y tế theo luật định và bảo hiểm tư nhân. Là người lao động, theo luật, bạn bắt buộc phải có bảo hiểm theo luật định, nếu bạn có thu nhập toàn phần hàng năm dưới 73.800 Euro.

Hàng tháng bạn phải đóng tiền bảo hiểm y tế. Số tiền đóng phụ thuộc vào thu nhập của bạn. Vợ hoặc chồng và trẻ em dưới 25 tuổi không có thu nhập hoặc thu nhập thấp (tối tối đa là 535 Euro hoặc khi có việc làm mini tối đa là 556 Euro) được bảo hiểm miễn phí. Bạn nhận được thẻ bảo hiểm, còn gọi là „Thẻ sức khỏe“ từ quỹ bảo hiểm của mình, bạn phải mang theo thẻ này mỗi khi đi khám bệnh. Bác sĩ sẽ tính phí trực tiếp với quỹ bảo hiểm y tế, bạn chỉ phải trả những khoản nhỏ cho chi phí điều trị tại bác sĩ.

Bảo hiểm y tế theo luật chịu các chi phí như phí điều trị, tiền thuốc, phí nằm viện (bao gồm tiền ăn), phí dịch vụ khi mang thai và khi sinh nở. Tuy nhiên bạn thường phải tự trả một phần chi phí – ví dụ như 10 Euro cho một ngày nằm viện, 10 Euro cho tiền thuốc, và trả phần lớn chi phí mua kính mắt và điều trị nha khoa.

Nếu thu nhập của bạn cao hơn 73.800 Euro một năm hoặc nếu bạn là lao động tự do, bạn cũng có thể mua bảo hiểm y tế tư nhân. Bằng cách này bạn có thể tự xác định dịch vụ và chi phí. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web **www.krankenkassen.de**.

Tôi mua thuốc ở đâu?

Bạn có thể mua thuốc ở hiệu thuốc. Nhiều loại thuốc ở Đức buộc phải mua theo đơn. Điều đó có nghĩa là bác sĩ phải kê cho bạn một tờ giấy gọi là „đơn thuốc“. Bạn phải trình đơn thuốc tại hiệu thuốc để mua được thuốc.

Thuốc phải mua theo đơn là các loại thuốc như kháng sinh, thuốc giảm đau mạnh, thuốc chống trầm cảm và

thuốc tránh thai. Bạn có thể mua các loại thuốc, vật dụng y tế sau tại hiệu thuốc không cần đơn: thuốc giảm đau nhẹ (Paracetamol, Aspirin), thuốc cảm lạnh, băng vết thương, bao cao su và thuốc khử trùng. Hầu như bạn đều phải tự trả tiền, vì bảo hiểm y tế thông thường không chịu chi phí này.

Tôi tìm hiệu thuốc như thế nào?

Bạn có thể tìm hiệu thuốc gần nhà bạn trên trang web **www.aponet.de**, mục „Apotheken“. Tại đó bạn cũng có thể tìm thấy hiệu thuốc cấp cứu mở ban đêm và cuối tuần hoặc. Bạn cũng có thể gọi số 0800 00 22 8 33 (miễn phí khi gọi từ máy bàn) để tìm hiệu thuốc gần nhất. Nếu dùng di động bạn có thể gọi số 228 33 hoặc gửi tin nhắn SMS với chữ „apo“. Hết 69 Cent một phút hoặc một tin nhắn.

Cháy! Làm gì khi hỏa hoạn?

Nếu bạn không thể tự dập lửa (trong mỗi tòa nhà công cộng đều có bình chữa cháy màu đỏ, đó là quy định), hãy gọi cứu hỏa khi nguy cấp.

Cứu hỏa Tel. **112**

Với cùng số đó bạn cũng gọi được xe cấp cứu, có thể gọi bằng di động hoặc máy bàn cả ngày lẫn đêm. Cuộc gọi này miễn phí.

Bạn hãy đợi đến khi có người trả lời, không được dập máy. Khi có người nhắc máy, bạn hãy nói thật rõ ràng:

Ai gọi - tên của bạn

Chuyện gì xảy ra - ví dụ như cháy trong bếp

Ở đâu - Địa điểm, phố và số nhà

Có người bị thương không?

Bạn phải chờ nghe hướng dẫn qua điện thoại của bộ phận cứu hộ, không được dập máy.

Khi nào tôi phải gọi cảnh sát?

Bạn cần gọi cảnh sát đến giúp nếu bị trộm đột nhập, bị cướp, nếu ai đó sử dụng bạo lực chống lại bạn hoặc người khác, nếu bạn bị quấy rối tình dục, nếu xảy ra tai nạn giao thông và có người bị thương hoặc tranh cãi, và nếu bạn nhìn thấy một hành vi phạm tội.

Bạn cũng được phép gọi điện thoại khi bạn hoặc người khác gặp nguy hiểm trước khi có chuyện xảy ra, ví dụ như khi bạn nhìn thấy tên trộm đột nhập, hoặc nếu ai đó đe dọa bạn bằng bạo lực. Bạn gọi được cảnh sát theo số điện thoại 110. Cuộc gọi miễn phí. Bạn có thể gọi bằng di động hoặc máy bàn cả ngày lẫn đêm. Mọi người cư trú ở Đức đều có quyền gọi cảnh sát để được giúp đỡ.

Bạn hãy nói thật rõ ràng:

AI gọi - Tên của bạn

Chuyện gì xảy ra - Ví dụ như tôi bị trộm đột nhập, cửa sổ bị đập vỡ, Laptop và tiền mặt bị lấy mất.

Ở đâu - Địa điểm, phố và số nhà

Có người bị thương không?

Bạn phải chờ nghe cảnh sát hướng dẫn qua điện thoại, không được dập máy.

Cảnh sát Tel. **110**

Và nếu tôi cảm thấy không an toàn?

Về nguyên tắc, bạn có thể gọi cảnh sát khi cảm thấy không an toàn. Bạn không cần phải sợ. Cảnh sát coi trọng mọi cuộc gọi, phản ứng thân thiện và muốn giúp bạn. Cảnh sát là để làm việc đó mà. Cũng không sao, nếu bạn nhầm lẫn. Điều bạn không được phép làm là: Gọi để đùa cho vui hoặc gọi thử xem số điện thoại đó có hoạt động không.

Ở Đức, mọi hình thức bạo lực đều bị cấm.

Bất cứ ai dùng bạo lực, kể cả đánh con, vợ hoặc chồng hoặc các thành viên khác trong gia đình hoặc đe dọa dùng bạo lực thể xác, tình dục hoặc tâm lý đều phạm pháp. Nếu bạn gặp, nhìn thấy hoặc bị đe dọa bằng bạo lực thì bạn luôn nên gọi cảnh sát. Cảnh sát Đức có những người được huấn luyện đặc biệt để giải quyết xung đột trong gia đình. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web **www.polizei-dein-partner.de**.

Làm gì khi tôi vô tình gây ra thiệt hại cho người khác?

Chúng tôi khuyến cáo nên mua bảo hiểm trách nhiệm cá nhân. Bằng cách đó, bạn sẽ được bảo hiểm nếu phải trả một khoản tiền lớn để bồi thường thiệt hại về người và tài sản. Ví dụ như khi bạn làm hỏng hệ thống nước hoặc gây hỏa hoạn trong nhà bạn và vì thế làm hỏng đồ đạc của những người thuê nhà khác, hoặc khi bạn dùng Laptop của một người bạn và nó bị rơi từ trên bàn xuống rồi hỏng. Hoặc khi bạn đi bộ qua đường gây va chạm với một người đi xe đạp và người đó phải nhập viện. Những điều đó có thể dễ dàng xảy ra và gây thiệt hại đến tiền triệu.

Một hãng bảo hiểm trách nhiệm cá nhân chịu những chi phí đó cho bạn. Phí bảo hiểm loại này là khoảng từ 25 Euro một năm. Bạn cần lưu ý rằng một số thiệt hại chỉ được hãng bảo hiểm bồi thường, khi bạn đã đóng bảo hiểm bổ sung là khoản bảo hiểm bạn lựa chọn đóng thêm khi ký hợp đồng bảo hiểm trách nhiệm cá nhân, ví dụ như thiệt hại trong nhà thuê như vỡ kính cửa sổ hoặc khi các món đồ đi mượn bị mất cắp. Bạn có thể tìm thấy Khái quát về các hãng bảo hiểm trách nhiệm cá nhân trên trang web **www.check24.de/privathaftpflicht**

Tài khoản ngân hàng, kiếm tiền,
thuế và bảo hiểm xã hội, chi phí sinh hoạt

Tiền của tôi

Tôi cần tài khoản ngân hàng để làm gì?

Nếu bạn sống và làm việc ở Đức, bạn cần một tài khoản ngân hàng (thường gọi là „Girokonto“ - tài khoản Giro) để chuyển tiền thuê nhà, rút tiền mặt miễn phí từ các cây ATM để chi tiêu hàng ngày, trả tiền bằng thẻ, đóng tiền bảo hiểm y tế và thanh toán hóa đơn điện thoại di động - vì dùng tiền mặt cho những việc này không phổ biến ở Đức. Đa số những khoản trên có thể được thanh toán hàng tháng một cách rất tiện lợi, tự động, an toàn và dễ dàng bằng „Ủy nhiệm chi dài hạn“ mà bạn không cần lo lắng về nó nữa mỗi một khi đến hạn thanh toán. Bạn có thể chuyển khoản, ủy nhiệm chi dài hạn và rút tiền mặt bằng Online-Banking (Ngân hàng trực tuyến), tại máy rút tiền của ngân hàng của bạn hoặc ở một quầy trong ngân hàng.

Tôi nên mở tài khoản ở ngân hàng nào?

Bạn có thể tự chọn ngân hàng. Bạn có thể chọn một ngân hàng gần nhà, nếu bạn muốn trao đổi trực tiếp với người tư vấn. Nhưng bạn cũng có thể chọn một ngân hàng hoàn toàn trên mạng. Tại đây thường mất một khoản phí nhỏ để duy trì tài khoản hoặc để chuyển khoản. Cuối cùng thì cũng có những ngân hàng bền vững EthikBank, GLS Gemeinschaftsbank hay Triodos Bank là những ngân hàng chủ đích đầu tư tiền của bạn vào những dự án sinh thái và xã hội. Khi chọn ngân hàng bạn cũng nên chú ý đến việc tại cây ATM nào bạn có thể rút tiền miễn phí và liệu những cây ATM như vậy có ở khắp những nơi bạn hay đến không. Nhưng bạn cũng có thể dùng thẻ ngân hàng của mình rút tiền miễn phí tại một số siêu thị và cây xăng - không phụ thuộc vào ngân hàng của bạn. Bạn có thể tìm thông tin trên mạng hoặc hỏi trực tiếp một nhân viên tư vấn tại ngân hàng và sau đó mới quyết định. Chủ lao động của bạn cũng có thể giới thiệu cho bạn một ngân hàng.

Tôi mở một tài khoản ngân hàng như thế nào?

Bạn không mất nhiều công sức để mở tài khoản ngân hàng. Bạn chỉ phải ký một số giấy tờ, sau đó

bạn sẽ nhận được hồ sơ qua bưu điện. Nếu bạn muốn mở tài khoản tại chi nhánh ngay tại chỗ của một ngân hàng, thông thường bạn phải đặt lịch hẹn. Sau đó cuộc trao đổi kéo dài khoảng 1 tiếng. Nhưng bạn cũng có thể mở tài khoản của bạn trên mạng. Khi đó đa số ngân hàng sử dụng quy trình xác định nhân thân của bạn. Để làm được việc đó bạn có thể xuất trình chứng minh thư của bạn ví dụ như trong một chi nhánh bưu điện bằng Videochat.

Tôi phải mang theo gì để mở tài khoản ngân hàng?

Bạn cần mang theo hộ chiếu và giấy chứng nhận đăng ký của sở hộ tịch cũng như sở ngoại kiều đến ngân hàng. Tùy theo loại tài khoản mà ngân hàng có thể yêu cầu giấy chứng nhận thu nhập của chủ lao động của bạn và giấy phép lao động của bạn.

Có những loại thẻ nào?

Bằng thẻ EC (cũng được gọi là thẻ ghi nợ, thẻ Giro hoặc thẻ Maestro) bạn nhận được từ ngân hàng, bạn có thể rút tiền mặt không mất phí từ máy rút tiền của ngân hàng của bạn, cũng như từ các ngân hàng đối tác. Bạn cũng có thể rút tiền từ ATM của ngân hàng khác, nhưng sẽ mất phí (từ 1,95 đến 6 Euro). Có thể thanh toán bằng thẻ ở hầu hết các cửa hàng, cây xăng và quán ăn, mua vé tàu hỏa và mua hàng qua mạng. Bạn cũng nhận được thẻ tín dụng (Mastercard, thẻ Visa và American Express) từ mọi ngân hàng. Thông thường ngân hàng thu phí thẻ này từ 0 đến 50 Euro một năm. Bạn phải lưu ý rằng, một số ngân hàng chỉ miễn phí thẻ tín dụng cho năm đầu tiên và kể cả đối với thẻ miễn phí đôi khi vẫn phải chịu tiền lãi, lệ phí cũng như chi phí khi rút tiền. Chúng tôi khuyến nghị bạn nên tìm hiểu kỹ thông tin và thanh toán các khoản phí của thẻ tín dụng đúng hạn vào cuối tháng, để tránh phát sinh chi phí cao.

Ngân hàng trực tuyến hoạt động thế nào?

Với dịch vụ ngân hàng trực tuyến, bạn có thể truy cập vào tài khoản của mình từ máy tính hoặc điện

thoại di động thông qua trang web của ngân hàng và có thể thực hiện chuyển khoản. Ngân hàng sẽ tạo cho bạn một tài khoản để đăng nhập.

Làm thế nào để tôi gửi tiền về Việt Nam?

Chuyển tiền ra nước ngoài từ các ngân hàng Đức thông thường là mất phí, thường là khoảng từ 5 % đến 10 %. Ngoài ra còn cần lưu ý tỷ giá hối đoái của ngân hàng và những phụ phí của ngân hàng nhận tại Việt Nam. Những điều này cũng được áp dụng khi giao dịch ngân hàng trực tuyến.

Ai muốn chuyển tiền về Việt Nam nhanh và đơn giản cũng có thể sử dụng một nhà cung cấp dịch vụ chuyển tiền. Có nhiều nhà cung cấp dịch vụ khác nhau. Họ thu các mức phí dịch vụ rất khác nhau, lên đến 15% cho dịch vụ của họ và những mức phí đó cũng luôn thay đổi. Bạn có thể tìm được thông tin trên trang web **www.verbraucherzentrale.de/wissen/geld-versicherungen/sparen-und-anlegen/geldtransferdienste-koennen-sehr-teuer-werden-12270** (bằng tiếng Đức). Bạn cần lưu ý rằng, bạn lừa đảo cũng sử dụng việc chuyển tiền. Bạn tìm được thông tin về việc này trên trang web **www.bafin.de/DE/Verbraucher/Bank/Bargeldtransfer/Bargeldtransfer_node.html** (bằng tiếng Đức). Ngân hàng Vietinbank có chi nhánh ở Đức, tại Grüneburgweg 16-18 ở Frankfurt am Main và tại Möllendorffstraße 44 ở Berlin. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web **www.vietinbank.de**.

Lương toàn phần và lương thực lĩnh - những gì bị trừ đi từ lương của tôi?

Trước khi lương của bạn (lương toàn phần) được chuyển vào tài khoản ngân hàng của bạn, sẽ bị trừ các khoản thuế và các khoản đóng bảo hiểm xã hội - trong đó bao gồm bảo hiểm y tế, bảo hiểm hưu trí, bảo hiểm chăm sóc và bảo hiểm thất nghiệp. Ví dụ nếu bạn thu nhập toàn phần 2.100 Euro một tháng, sau khi trừ tất cả các khoản trên bạn sẽ nhận được khoảng 1.500 Euro được chuyển vào tài khoản ngân hàng của bạn. Đó gọi là lương thực lĩnh.

Số tiền thuế mà bạn phải nộp phụ thuộc vào mức lương toàn phần của bạn. Thu nhập hàng năm của bạn càng cao thì phần trăm thuế càng cao. Người thu nhập thấp bị trừ 14 % thuế từ tiền lương, còn người có thu nhập cao bị trừ đến 45 % tiền lương*. Việc tính thuế cũng phụ thuộc vào việc bạn đã lập gia đình chưa, có con hay không, cả vợ và chồng có cùng đi làm không, và bạn có phải là cha / mẹ đơn thân không (sống một mình với con cái).

Một ví dụ về các khoản khấu trừ của một người chưa lập gia đình và không có con*:

Lương toàn phần 2.100 Euro
Thuế 177,16 Euro
Bảo hiểm y tế bắt buộc (8,55 %) 179,55 Euro
Bảo hiểm hưu trí (9,3 %) 195,30 Euro
Bảo hiểm chăm sóc (1,8 %) 37,80 Euro
Bảo hiểm thất nghiệp (1,3 %) 27,30 Euro

Các khoản khấu trừ là 617,11 Euro (thêm vào đó có thể còn các khoản khấu trừ khác ví dụ như thuế nhà thờ).

2.100 lương toàn phần - 617,11 Euro các khoản khấu trừ = 1.482,89 Euro lương thực lĩnh

* Những con số này chỉ là một trường hợp cụ thể mang tính ví dụ để làm rõ hơn. Các khoản khấu trừ có thể thay đổi. (Nguồn: www.vlh.de, 2025)

Hàng tháng bạn nhận được bảng lương từ chủ lao động, trong đó liệt kê chính xác những gì đã được khấu trừ từ lương của bạn và tại sao khấu trừ. Mỗi năm bạn còn nhận được một giấy chứng nhận thu nhập tổng quát cho cả năm.

Bạn có thể tính lương thực lĩnh của bạn với một công cụ tính lương trên trang web **www.nettolohn.de**.

Chi phí sinh hoạt ở Đức là bao nhiêu?

Thu nhập thực lĩnh trung bình của một gia đình ở Đức là 3.813 Euro một tháng (theo số liệu của Cơ quan Thống kê liên bang năm 2021). Giữa các

bang phía Tây và các bang phía Đông có sự khác nhau rất lớn về thu nhập cũng như cả về chi phí.

Trong vùng CHLB-Đức cũ không kể Tây Berlin mức thu nhập trung bình của một gia đình là 3.955 Euro, trong các bang mới và Berlin là 3.266 Euro. Ở Đức, luật pháp quy định mức lương tối thiểu (lương trần) toàn phần đối với tất cả các ngành nghề là 12,82 Euro / giờ (2025).

Lạm phát làm giá cả ở Đức gia tăng do đại dịch Covid-19 và do cuộc chiến tranh ở Ucraina, nhưng cũng do cuộc khủng hoảng khí hậu, cũng như do các điều chỉnh của chính sách đối với những sự kiện đó gây ra.

Gia đình người Đức một tháng chi trung bình 2.846 Euro cho tiêu dùng cá nhân, 1.025 Euro cho nhà ở và năng lượng, 417 Euro cho thực phẩm, đồ uống, thuốc lá ..., 103 Euro cho quần áo và giấy dép. (Thịt và rau quả tươi ở Đức so với ở Việt Nam tương đối đắt hơn!).

AI muốn tiết kiệm tiền có thể ví dụ như lên kế hoạch mua sắm kỹ càng, mua những sản phẩm giảm giá và mua sản phẩm đúng mùa vụ, lựa chọn những thương hiệu riêng của các siêu thị, chọn mua những gói hàng lớn, so sánh giá cả, tự nấu ăn, cũng như sử dụng các chương trình giảm giá và phục vụ khách hàng trung thành.

Một vài mức giá trung bình

Mua sắm hàng tuần ở siêu thị cho 2 người: 100 Euro

Đi ăn nhà hàng 2 người: 100-120 Euro

Vé tháng phương tiện giao thông công cộng: 58 Euro (Vé nước Đức)

Taxi: Giá cơ bản 3-7 Euro cộng 2-4 Euro/km

Vé xem phim: 10 Euro

Thẻ thành viên phòng tập gym mỗi tháng: 45 Euro

Đây chỉ là các mức giá ước tính; giá cả thực tế có thể chênh lệch rất nhiều. Nhìn chung chi phí sinh

hoạt ở những thành phố lớn cao hơn ở những thành phố nhỏ.

Những thông tin hữu ích về tìm kiếm việc làm, việc làm bán thời gian và việc làm thêm

jobboerse.arbeitsagentur.de
jobs.meinestadt.de
www.nebenjob.de
www.minijob-zentrale.de

Chăm sóc trẻ em, trường học,
tiền trợ cấp bố mẹ nuôi con nhỏ, trợ cấp cho con, trợ cấp thai sản,
những chương trình giải trí cho con trẻ

Gia đình và con cái

Có những dịch vụ chăm sóc nào dành cho trẻ nhỏ?

Từ 0 đến 3 tuổi: Nhà trẻ

Có nhà trẻ dành cho trẻ dưới 3 tuổi. Tại đó, các cháu được nhân viên nuôi dạy trẻ đã qua đào tạo chăm sóc theo nhóm trong ngày. Các cháu có thể vui chơi và chạy nhảy, học kỹ năng vận động và cách hòa nhập trong xã hội thông qua các trò chơi phù hợp với lứa tuổi. Ngoài ra còn có chỗ ngủ để nghỉ ngơi trong ngày. Các cháu được ăn, trẻ sơ sinh có thể được nhân viên nuôi dạy trẻ cho ăn bằng sữa mẹ (đã được hút từ trước) hoặc thực phẩm thay thế.

Nhà trẻ nhận trẻ từ 3 hoặc 6 tháng tuổi nếu bạn muốn hoặc cần.

Bạn có thể tự xác định thời gian gửi trẻ. Điều đó có nghĩa là bạn có thể tự quyết định khi nào đưa trẻ đến vào buổi sáng và khi nào đón vào buổi trưa hoặc chiều. Một số cha mẹ đưa con đến nhà trẻ chỉ một hoặc hai ngày mỗi tuần.

Thường thì khó có thể tìm được chỗ trong nhà trẻ, vì ở nhiều thành phố có rất ít chỗ trống. Vì vậy nhiều người Đức tìm chỗ trong nhà trẻ cho con từ khi đang mang thai, trước cả khi đứa bé sinh ra! Vì vậy nên sớm bắt đầu tìm kiếm nhà trẻ.

3 đến 6 tuổi: Trường mẫu giáo (Kita)

Trẻ từ 3 tuổi thường đến Kita (còn gọi là mẫu giáo) cho đến khi đủ lớn để đi học. Cũng như ở nhà trẻ, các cháu cũng được những giáo viên đã qua đào tạo chuyên nghiệp chăm sóc theo nhóm ở trường mẫu giáo, cùng vui chơi, được tạo điều kiện phát triển và học những kỹ năng khác nhau, ví dụ như ngôn ngữ, cách ứng xử trong xã hội và các trò chơi trí tuệ. Các cháu có thể chạy nhảy, chơi thể thao và ra ngoài trời. Trường mẫu giáo thường bắt đầu vào buổi sáng và kết thúc vào buổi trưa hoặc chiều.

Những trường mẫu giáo được mở bởi thành phố hoặc các cơ sở tư nhân. Các tên gọi „Kita“, „Kinderkrippe“ (nhà trẻ) và „Kindergarten“ (trường mẫu giáo) có phần hơi rắc rối và được sử dụng

khác nhau tùy theo vùng: Thông thường các cơ sở chăm sóc trẻ em được gọi chung là „Kita“ (viết tắt của „Kindertagesstätte“) và cung cấp dịch vụ chăm sóc theo nhóm cho trẻ lứa tuổi nhà trẻ, theo nhóm cho trẻ lứa tuổi mẫu giáo dành cho trẻ từ 3 đến 6 tuổi và đôi khi còn có dịch vụ ban trú cho học sinh ở cùng địa điểm. Đôi khi cũng có phân biệt giữa trường mẫu giáo chỉ học đến trưa và Kita học cả ngày và các cháu được ăn trưa. Tuy nhiên ở một vài nơi thì Kita và trường mẫu giáo lại giống nhau; cách nói „Kita“ được dùng nhiều hơn, từ „Kindergarten - Trường mẫu giáo“ đôi khi bị coi là đã lỗi thời.

Chi phí chăm sóc trẻ thế nào?

Ở Hamburg và Bayern trẻ em từ 4,5 tuổi kém tiếng Đức có nghĩa vụ phải đến Kita. Ở Baden-Württemberg và Berlin các quy định tương tự đang được lập kế hoạch. Sachsen và Sachsen-Anhalt có thể sẽ áp dụng nghĩa vụ bắt buộc học tiền học đường đối với tất cả trẻ em. Tuy nhiên về nguyên tắc ở Đức đi nhà trẻ, Kita và trường mẫu giáo đều là tự nguyện. Điều đó có nghĩa là bạn không có nghĩa vụ phải gửi con đến cơ sở chăm sóc. Tiền học bạn phải trả rất khác nhau tùy theo từng vùng, nhưng cũng phụ thuộc vào thu nhập của bạn, phạm vi chăm sóc, cũng như lứa tuổi và số lượng trẻ. Như vậy cha mẹ có thu nhập thấp thường phải trả ít tiền hơn, ở một vài nơi cha mẹ thậm chí còn không phải trả tiền. Tại một số bang cả bố mẹ có thu nhập cao hơn cũng không phải trả tiền để con cái được chăm sóc. Đôi khi chế độ đó chỉ được áp dụng cho năm cuối cùng hoặc năm sát năm cuối cùng trước khi trẻ đi học lớp 1, cho trẻ từ 2 tuổi hoặc 3 tuổi, cho trẻ đã có anh, chị em lớn, hoặc cho tối đa 30 tiếng chăm sóc trẻ một tuần. Ở Berlin ví dụ như Kita miễn phí cho tất cả, nhưng đối với bữa ăn và các chương trình đặc biệt, ví dụ như trong lĩnh vực thể thao hay khuyến khích ngôn ngữ bố mẹ phải trả một khoản đóng góp tối đa 100 Euro một tháng, nếu có khả năng trả được. Ở những bang khác có những bố mẹ phải trả vài trăm Euro, thậm chí hơn 1.000 Euro cho con mình đến Kita. Bạn có thể tìm thấy những quy định cụ thể trên trang web www.bildungsserver.de/Kita-Gebuehren-und-Beitragsfreiheit-5674-de.

html (bằng tiếng Đức).

Làm thế nào để tìm Kita cho con tôi?

Hầu hết các thành phố đều có trang web giới thiệu tổng quát các cơ sở chăm sóc trẻ em. Ví dụ ở Berlin, Sở giáo dục, thanh thiếu niên và gia đình đưa lên Internet một danh sách các chỗ trống ở Kita. Bạn có thể tìm thấy một tổng quát trên <https://kita-navigator.berlin.de>

Những đường link hữu ích khác:

www.daks-berlin.de (Hiệp hội các trường mẫu giáo và cơ sở bán trú cho học sinh Berlin)
www.kitanetz.de

Theo luật định, cha mẹ có quyền nhận được một chỗ ở nơi chăm sóc trẻ từ khi trẻ tròn 1 tuổi. Có thể đến phòng thanh thiếu niên tại địa phương lấy thẻ Kita chứng nhận quyền này. Thông tin thêm xem tại đây www.kitagutschein-berlin.de.

Đôi khi các công ty lớn cũng có trường mẫu giáo / Kita riêng, được gọi là trường mẫu giáo của công ty, nơi con em cán bộ, nhân viên được chăm sóc khi bố mẹ đi làm.

Còn có dịch vụ trông trẻ nào khác ngoài nhà trẻ và Kita không?

Một số cha mẹ ban ngày gửi con cho cô hoặc thầy trông trẻ, nơi các cháu được chăm sóc theo từng nhóm nhỏ. Hoặc một bảo mẫu có thể đến nhà bạn trông trẻ khi bạn đi làm.

Những đường link hữu ích

www.tagesmutter.com/kindertagespflege
www.tagesmutterberlin.de
www.guck-an-kindertagespflege.de
www.familienservice.de
www.babysitter-express.de

Khi nào con tôi phải đi học?

Mỗi đứa trẻ ở Đức, từ 6 tuổi trở lên, đều phải tới trường. Đó là nghĩa vụ ở Đức. Hầu hết các trường

học đều là trường công và miễn phí. Ở một số bang về nguyên tắc bạn có thể tự quyết định cho con đi học ở trường nào trong thành phố nơi bạn sống. Ở những bang khác về nguyên tắc bạn phải cho con đi học tại trường được chỉ định trong khu vực bạn sống. Bạn sẽ tránh được quy định bắt buộc này, nếu bạn cho con đi học tại một trường tự do, ví dụ như trường Montessori hay trường Waldorf hoặc bạn xin học cho con tại một trường công lập khác vì những lý do quan trọng. Nhiều trường cũng có lớp tiếng Đức cho trẻ nhập cư („Tiếng Đức như ngôn ngữ thứ hai“).

Trường tiểu học ở hầu hết các bang kéo dài từ lớp 1 đến lớp 4, ở Berlin và Brandenburg từ lớp 1 đến lớp 6. Sau đó thường có 3 bậc học khác nhau, kéo dài từ 4 đến 6 năm: Con bạn sẽ đi học ví dụ như ở Hauptschule, Realschule (định hướng học sinh học nghề) hoặc Gymnasium (định hướng học sinh học đại học). Bậc Gymnasium kết thúc với kỳ thi Abitur (tương tự thi tốt nghiệp THPT). Nghĩa vụ đi học kéo dài 9 đến 10 năm.

Hệ thống trường học của các bang không giống nhau. Trường tiểu học ở Berlin là trường bán trú, học từ 7 giờ 30 đến 16 giờ và ăn trưa ở trường.

Bố mẹ phải trả bao nhiêu tiền học?

Các trường công không thu học phí. Chi phí sách giáo khoa khác nhau tùy thuộc từng bang: Học sinh ở một số bang không phải trả tiền sách giáo khoa (miễn phí tài liệu giảng dạy và học tập). Ở Berlin, cha mẹ phải đóng đến 100 Euro tiền sách hàng năm.

Thêm vào đó còn có tiền ăn trưa, tiền đi thăm quan (đi theo lớp học), đồ dùng học tập ví dụ như cặp sách, quần áo thể thao và chi phí chăm sóc bán trú ngoài giờ học. (xem tiếp bên dưới)

Có dịch vụ chăm sóc học sinh trước và sau giờ học và trong kỳ nghỉ không?

Học sinh tiểu học có thể được chăm sóc ngoài giờ học tại điểm bán trú. Cũng như ở trường mẫu giáo và nhà trẻ, tại điểm bán trú trẻ em cũng được

chăm sóc bởi các giáo viên đã qua đào tạo. Đa số các điểm bán trú nằm trong các phòng của trường học hoặc trường mẫu giáo. Thông thường dịch vụ này bắt đầu từ 6 giờ sáng đến lúc bắt đầu giờ học (thường có kèm bữa sáng), và từ 16 đến 18 giờ hoặc trong các buổi chiều tại các trường bán trú. Một số nơi còn cung cấp dịch vụ trông trẻ trong kỳ nghỉ.

Thời gian chăm sóc và chi phí rất khác nhau tùy thuộc vào từng bang và cả số lượng chỗ trống có sẵn. Tương tự như đối với các nhà trẻ, việc tìm chỗ trống tại các điểm bán trú ở một số địa phương là khá khó.

Ở Berlin, bạn phải nộp đơn đăng ký một chỗ trong điểm bán trú tại Phòng thanh thiếu niên hoặc Phòng hộ tịch của quận nơi bạn sống. Tiền ăn trong trường là khoảng 66 Euro một tháng. Những gia đình không có khả năng chi trả, có thể xin được miễn.

Phụ huynh chúng tôi có thể tham gia như thế nào?

Hội cha mẹ học sinh thường được tổ chức tại trường học và trường mẫu giáo. Tại đây, bạn có thể trao đổi với các phụ huynh khác, tích cực tham gia hoạt động, đưa ra ý tưởng, câu hỏi, các vấn đề và được tư vấn.

Có những hoạt động giải trí nào cho con trẻ?

Người Đức thích dành thời gian với con cái ở ngoài thiên nhiên với không khí trong lành. Chắc chắn có một sân chơi công cộng cho gia đình có trẻ nhỏ gần nơi bạn ở. Thông thường không mất vé vào cửa. Các sân chơi cũng tạo cơ hội tốt để gặp gỡ các cha mẹ khác trong khu phố.

Những đường link hữu ích

www.spielplatznet.de
www.spielplatztreff.de

Các hoạt động giải trí khác cho trẻ em, câu lạc bộ thể thao, lớp học nhạc và nhiều thứ nữa có trong chương 7, Thời gian giải trí.

Có những quyền và hỗ trợ tài chính nào dành cho cha mẹ?

Thời gian bố mẹ nghỉ chăm con nhỏ: Theo luật định thì sau khi sinh con, cả bố và mẹ đều được nghỉ làm, có nghĩa là „nghỉ phép“, để chăm con. Thời gian nghỉ có thể kéo dài đến 36 tháng. Thời gian nghỉ chăm con nhỏ có thể được linh hoạt lựa chọn từ ngày sinh đến lúc trẻ 8 tuổi. Trong thời gian nghỉ chăm sóc con nhỏ bạn không được trả lương. Trong thời gian đó chủ lao động không được chấm dứt hợp đồng – luật bảo vệ để không bị cho thôi việc. Như vậy sau thời gian nghỉ chăm con nhỏ bạn có thể nhận lại được công việc trước đó.

Tiền trợ cấp bố mẹ nuôi con nhỏ: Sau khi sinh con, cha mẹ được nhận tiền trợ cấp nuôi con nhỏ từ nhà nước trong 14 tháng. Tiền trợ cấp bố mẹ nuôi con nhỏ có tác dụng như một khoản lương thay thế. Mức trợ cấp bố mẹ nuôi con nhỏ được xác định bởi thu nhập thực lĩnh của người cha hoặc người mẹ nộp đơn đăng ký nhận trợ cấp bố mẹ nuôi con nhỏ. Họ nhận được 67% thu nhập thực lĩnh trung bình, nhưng tối đa là 1.800 Euro một tháng. Cha mẹ trước khi sinh con thất nghiệp hoặc không có thu nhập được nhận một khoản tối thiểu là 300 Euro một tháng. Bạn có thể tìm thêm thông tin trên các trang web www.bmfsfj.de/bmfsfj/themen/familie/familienleistungen/elterngeld và www.elterngeldrechner.de.

Bảo vệ bà mẹ: Theo luật, để bảo vệ sức khỏe người mẹ, từ sáu tuần trước ngày sinh dự kiến, phụ nữ mang thai không được phép đi làm. Quy định bảo vệ phụ nữ này cũng được áp dụng cho 8 tuần sau khi sinh nở. Trong thời gian này luật bảo vệ người mẹ không bị cho thôi việc.

Tiền trợ cấp thai sản: Trong thời gian bảo vệ bà mẹ, khi mà người phụ nữ mang thai không được đi làm, họ sẽ nhận được từ bảo hiểm y tế theo luật định tối đa 13 Euro mỗi ngày. Khoản tiền chênh lệch so với lương thực lĩnh sẽ được chủ lao động trả. Bác sỹ sản phụ khoa hoặc nhà hộ sinh sẽ cấp

giấy chứng nhận mang thai để người phụ nữ mang thai có thể xin trợ cấp thai sản từ bảo hiểm y tế. Một mẫu đơn còn lại sẽ được chủ lao động điền vào. Tổng số tiền trợ cấp thai sản sẽ được khấu trừ từ tiền trợ cấp bố mẹ nuôi con nhỏ.

Bạn có thể tìm thêm thông tin trên trang web

<https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/mutterschaftsleistungen>.

Trợ cấp cho con: Mỗi tháng bạn nhận được 255 Euro cho mỗi đứa con (2025, từ 01.01.2026 259 Euro) đến sinh nhật lần thứ 18 của đứa trẻ. Sau đó, trợ cấp cho con sẽ được trả tối đa đến sinh nhật lần thứ 26 nếu đứa trẻ vẫn đi học, học nghề hoặc thất nghiệp. Tiền trợ cấp cho con được xin tại Cơ quan lao động, nộp kèm giấy khai sinh. Bạn có thể tìm thêm thông tin về vấn đề này trên trang web **www.kindergeld.org**.

Thể thao, văn hóa, sở thích, công việc tình nguyện,
các tổ chức của người nhập cư

Thời gian giải trí

Ở hầu hết các thành phố đều có rất nhiều các hoạt động giải trí dành cho tất cả mọi người: trẻ em, người lớn, gia đình, sinh viên, thanh thiếu niên, người cao tuổi, người độc thân.

Tôi có thể chơi thể thao ở đâu?

Có nhiều câu lạc bộ thể thao như bóng đá, cầu lông, võ thuật, khiêu vũ, leo núi, bơi, luyện tập thể hình, thể dục dụng cụ, Yoga, Zumba và nhiều môn khác nữa. Ở Berlin có hơn 2.000 câu lạc bộ với hầu hết các môn thể thao. Hầu như mỗi quận đều có phòng tập thể hình. Các nhóm chơi thể thao tổ chức những buổi luyện tập thể dục, thể thao đa dạng ở công viên, một vài loại hình trong số đó thậm chí còn miễn phí. Có những tuyến tầu chạy cho tất cả mọi người. Nhìn chung, các công viên ở Đức không thu phí vào cửa. Cũng có rất nhiều hoạt động cho trẻ em. Các nhóm thể thao cho phụ nữ mang thai và các hoạt động tập thể dục cho bố mẹ và con cái cũng tạo thêm cơ hội tốt để xây dựng các mối quan hệ mới. Bạn có thể tìm thấy các bể bơi trong nhà, bể bơi ngoài trời và hồ bơi trong vùng lân cận trên các cổng tìm kiếm (xem bên dưới).

Những đường link hữu ích

www.btfb.de
www.berlin-sport.de
www.urbansportsclub.com
www.gratis-in-berlin.de/sport
www.muenchen.de/freizeit/sport
www.kinder-kalender.de
www.schwangerinmeinerstadt.de
www.schwimmbadcheck.de

Có những hoạt động văn hóa nào ở thành phố của tôi?

Rạp chiếu phim, hòa nhạc, rạp hát, viện bảo tàng, sự kiện, hội hè, hài kịch, cuộc sống về đêm, nhà hàng, quán bar và quán rượu – mỗi thành phố đều có những chương trình giải trí đa dạng. Bạn có thể tìm thấy tổng quan các sự kiện mới nhất ở khắp

nước Đức trên trang web www.meinestadt.de (dẫn tới chức năng tìm kiếm „Suchen und Finden in deiner Stadt“ rồi kéo xuống).

Berlin

www.berlin.de/tickets/
www.tip-berlin.de

München

events.in-muenchen.de
prinz.de/muenchen
<https://muenchen.mitvergnuegen.com>

Tôi có thể theo đuổi một sở thích sáng tạo và làm quen mọi người ở đâu?

Các trường học cộng đồng ở nhiều nơi tổ chức các khóa học giá rẻ đa dạng: ví dụ như may, âm nhạc và ca hát, làm đồ gỗ, vẽ tranh sơn dầu, cắm hoa, nhiếp ảnh, sân khấu và khiêu vũ, và một số khóa học khác.

Những đường link hữu ích

www.volkshochschule.de (tìm khóa học tại 400 trường học cộng đồng trên toàn liên bang)
www.berlin.de/vhs/kurse (Berlin)
www.mvhs.de (München)

Làm thế nào để tôi tham gia giúp ích cho xã hội?

Nhiều người Đức tham gia hoạt động tình nguyện trong thời gian rảnh. Điều đó có nghĩa là họ tham gia công tác xã hội, tự nguyện giúp đỡ và không kiếm tiền từ công việc đó. Một số tình nguyện viên giúp đỡ người cao tuổi, trẻ em hay người tị nạn, hoặc họ làm việc cho một câu lạc bộ thể thao hoặc tổ chức cứu hộ, những người khác tham gia bảo vệ thiên nhiên và môi trường.

Tổng quan trên các trang web sau:

www.bmi.bund.de/DE/themen/heimat-integration/buergerschaftliches-engagement/finden-sie-ihren-engagement/finden-sie-ihren-engagement-node.html
www.freiwilligenarbeit.de

Ở đâu tôi có thể gặp gỡ người Việt Nam và những người nhập cư khác trong khu vực lân cận?

Bạn có thể tìm thấy một danh sách các hội của người Việt Nam và địa chỉ liên hệ ở chương 8, Bồi dưỡng và tư vấn.

Người nhập cư đến từ nhiều nước khác nhau đã thành lập các tổ chức của người nhập cư ở nhiều nơi ở Đức. Họ tổ chức các buổi gặp gỡ, lễ hội, sự kiện, hoạt động tư vấn, bồi dưỡng và những hoạt động thể thao của riêng mình, và họ cũng tham gia vào các hoạt động chính trị tại địa phương.

Nếu muốn biết có những tổ chức người nhập cư nào ở gần nơi bạn sống, bạn có thể tìm hiểu tại Hiệp hội liên bang Mạng lưới các tổ chức người nhập cư và tại Cơ quan đặc trách về hội nhập liên bang

www.bv-nemo.de/lokale-verbuende

www.integrationsbeauftragte.de/ib-de/integrationsarbeit-in-den-bereichen/ge-sellschaft-und-teilhabe/engagement-und-teilhabe/foerderung-in-allem-bereichen-1865476

Bạn có thể tìm hiểu thêm về các tổ chức của người nhập cư trên trang web „Đường đến nước Đức“ của Goethe-Institut trên **www.goethe.de/mwnd** (→ Hilfe finden → Migrantenorganisationen).

Tạp chí Online MiGAZIN trên trang web **www.migazin.de** đề cập đến các chủ đề nhập cư hiện tại và chính sách nhập cư.

Gợi ý: Những thứ gì miễn phí ở Berlin

www.gratis-in-berlin.de

www.berlin.de/kultur-und-tickets/gratis

Các khóa học tiếng Đức, khóa học hòa nhập, tư vấn,
các địa chỉ liên hệ của người Việt Nam

Bồi dưỡng và tư vấn

Bạn có thể tìm thấy địa chỉ sở ngoại kiều có thẩm quyền đối với bạn, các khóa học hòa nhập trong quận của bạn, các cơ sở tư vấn về vấn đề nhập cư và tư vấn cho thanh thiếu niên nhập cư một cách đơn giản và nhanh chóng tại <https://bamf-navi.bamf.de>.

Tôi có nên học một khóa học tiếng Đức ở Đức không?

Có, vì điều đó mang lại cho bạn rất nhiều lợi ích: Càng nói tiếng Đức tốt, bạn càng có nhiều cơ hội tìm được một công việc tốt mà bạn mong muốn. Cuộc sống hàng ngày của bạn cũng sẽ trở nên tốt đẹp và đơn giản hơn, và dễ dàng hơn - ở mọi lĩnh vực, từ mua sắm, điền các mẫu đơn, đi xe buýt, xem tivi, vào mạng, đọc báo, tìm bạn, đến trò chuyện với mọi người. Và nếu bạn có con, bạn có thể giúp đỡ con bạn tốt hơn khi ở trường, khi làm bài tập về nhà và trong thời gian rảnh rỗi. Bạn còn học thêm được nhiều thứ hữu ích khác ngoài tiếng Đức nếu tham gia khóa học hòa nhập.

Khóa học hòa nhập là gì?

Trong khóa học hòa nhập, bạn sẽ được học tiếng Đức và cải thiện kỹ năng ngôn ngữ của mình. Bạn còn học được cuộc sống hàng ngày ở Đức diễn ra như thế nào: Bạn nhận được những lời khuyên về tìm việc làm, phỏng vấn xin việc, mua sắm, sinh sống, trường học và nhiều thứ khác nữa trong phần định hướng của khóa học. Bạn cũng sẽ được tìm hiểu nhiều điều quan trọng về văn hóa, truyền thống, chính trị, xã hội, quyền, nghĩa vụ và những quyền tự do ở Đức. Khóa học tiếng kéo dài 600 giờ học, khóa học định hướng kéo dài 100 giờ học. Cuối khóa học, bạn sẽ làm một bài thi tiếng (trình độ B1) và một bài thi định hướng.

Tôi có phải tham gia khóa học hòa nhập không?

Nếu tiếng Đức của bạn không thực sự tốt thì bạn nhất định nên tham gia khóa học hội nhập. Sở ngoại kiều có thẩm quyền đối với bạn sẽ thông báo với bạn là bạn bắt buộc phải tham gia khóa học hay được phép tự nguyện tham gia. Học sinh không cần tham gia khóa học hội nhập.

Có những hoạt động đặc biệt cho các cháu. Cũng có các khóa học đặc biệt cho cha mẹ, phụ nữ, thanh thiếu niên và người nhập cư không biết đọc và viết. Có khóa học tiếng Đức cho nghề nghiệp dành cho những người học tiếp tiếng Đức.

Tôi có phải trả tiền cho khóa học hội nhập không?

Thông thường bạn phải trả 2,29 Euro cho một giờ học của khóa học hội nhập. Bạn sẽ được nhận lại một nửa số tiền học đã đóng nếu vượt qua bài thi cuối khóa trong vòng hai năm. Nếu không có đủ tiền để trả cho khóa học, bạn có thể nộp đơn xin miễn học phí.

Tôi có thể liên hệ với ai khi cần giúp đỡ và không biết phải làm gì?

Bạn có thể liên hệ với cơ sở tư vấn về vấn đề nhập cư gần chỗ bạn ở bất cứ khi nào bạn có thắc mắc hoặc gặp vấn đề gì. Những cơ sở tư vấn này cũng có thể giúp bạn kể cả khi bạn không thể hoặc chỉ nói được ít tiếng Đức, vì những người tư vấn có thể thu xếp một phiên dịch biết tiếng Việt giúp bạn. Bạn không phải trả tiền tư vấn. Địa chỉ cơ sở tư vấn về vấn đề nhập cư tại thành phố của bạn có trên trang web Con đường của tôi đến nước Đức (www.goethe.de/mwnd → Hilfe finden) và trên <https://bamf-navi.bamf.de>. Một địa chỉ liên hệ hữu ích nữa là các Nhà thông tin của Goethe-Institut. Bạn có thể tìm thấy thông tin và địa chỉ của các Nhà thông tin trên trang web www.goethe.de/prj/mwd/de/hilfefinden/infohaus.html.

Tôi có thể tìm các khóa học tiếng Đức khác ở đâu?

Các cơ sở sau cung cấp thông tin về các khóa học tiếng Đức tiếp theo, các khóa học trực tuyến miễn phí và các ứng dụng học tiếng Đức:

Goethe-Institut

www.goethe.de

Cơ quan trao đổi hàn lâm Đức

www.daad.de

Dài phát thanh truyền hình Deutsche Welle

www.dw.com

Hiệp hội các trường học cộng đồng Đức

www.iwdl.de

Hiệp hội chuyên môn “Tiếng Đức như ngoại ngữ và ngôn ngữ thứ hai”

www.fadaf.de

Có những hội và đầu mối liên hệ dành riêng cho người Việt Nam không?

Các cơ quan, tổ chức và trang web dưới đây liên lạc và cung cấp thông tin cho cộng đồng người Việt ở Đức ví dụ như về những sự kiện văn hóa, các buổi gặp gỡ, tư vấn, các khóa học ngôn ngữ và hội nhập:

Đại sứ quán Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam tại Cộng hòa Liên bang Đức

www.vietnambotschaft.org

Elsenstraße 3

12435 Berlin-Treptow

E-Mail: sqvnberlin@vietnambotschaft.org

Telefon: 030 53630108

Tổng lãnh sự quán Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam

vietnam-generalkonsulat.de

Villa Hanoi

Kennedyallee 49

60596 Frankfurt am Main

Telefon: 069 795 3365-0

Reistrommel e.V.

Hội “Trống cơm”

www.reistrommel-ev.de

Coswiger Straße 5

12681 Berlin

E-Mail: info@reistrommel-ev.de

Telefon: 030 21 75 85 48

Vietnamesische Bundesvereinigung in

Deutschland e.V.

(Hiệp hội Liên bang của người Việt tại Đức)

<https://vbd-vietnam.de>

Herzbergstraße 128-139

10365 Berlin

E-Mail: info@vbd-berlin.de

Vietnamesisch-Deutsche Brücke e.V.

Hội cầu nối Việt-Đức

www.vietnam-deutschland.de

Herzbergstraße 128-139

Raum Nr. 214

10365 Berlin

E-Mail: info@vietnam-deutschland.de

Telefon: 030 577 96 302

Diên Hồng – Gemeinsam unter einem Dach e.V.

Hội Diên Hồng – Cùng chung một mái nhà

www.dienhong.de

Waldemarstraße 33

18057 Rostock

E-Mail: info@dienhong.de

Telefon: 0381 768 99 72

Viên Giác Pagode

Chùa Viên Giác

<https://viengiac.info/>

viengiac.de

Karlsruher Straße 6

30519 Hannover

E-Mail: todinh@viengiac.info

Telefon: 0511 8796320

Bundesverband der vietnamesischen Flüchtlinge in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

(Hiệp hội liên bang của người tỵ nạn Việt Nam tại CHLB-Đức)

<https://de.lienhoinvtvn.de>

Postfach 470435

12313 Berlin

E-Mail: info@lienhoinvtvn.de

Telefon: 0163 67 43 097

Vietnamesische interkulturelle Fraueninitiative

in Deutschland (Vifi)

**(Phong trào Phụ nữ Việt Nam liên văn hóa tại
Đức - Vifi)**

<https://vifi.de>

Dr.-C.-Otto-Str. 27

44879 Bochum

E-Mail: info@vifi.de

Telefon (Chị Nguyen Thi My Hanh): 0157 542 80
518

Telefon (Chị Nguyen Thi Minh Ha): 0176 20 421
438

Die Vietnamesische Zeitschrift in Deutschland

Thời báo Việt Đức

thoibaovietduc.com

Giao tiếp, ăn uống, chung sống

Những lời khuyên về giao tiếp

Giao tiếp

Đại dịch Covid-19 đã thay đổi cuộc sống ở Đức – kể cả cách mọi người chào nhau như thế nào. Trước kia thông thường người ta chia tay phải bắt tay nhau. Giờ đây mọi người thường tránh tiếp xúc cơ thể vì lý do phòng ngừa bị lây bệnh. Tuy vậy bạn bè rất thân khi gặp nhau trong thời gian rảnh rỗi vẫn chào nhau bằng cách ôm nhau hoặc bằng một cái hôn thoáng lên má phải và trái. Điều trước sau vẫn quan trọng là: Khi chào nhau ở Đức người ta luôn nhìn vào mắt nhau. Điều này được áp dụng cả cho những cuộc gặp gỡ mang tính công việc và cá nhân. Cũng nên nhìn vào mắt người đối diện trong các cuộc đối thoại, nếu không sẽ bị cho là bất lịch sự.

Người ta xưng tên trên điện thoại, phần lớn cả trên điện thoại di động. Điều này áp dụng cho cả người gọi lẫn người được gọi. Giao tiếp qua Messenger, ví dụ như WhatsApp, Signal hay Telegram cũng khá phổ biến.

Khi gặp gỡ lần đầu, người trưởng thành xưng hô với nhau bằng ngôi „Sie“ (lịch sự). Nếu người đối diện muốn xưng hô bằng ngôi „Du“ (thân mật), người đó sẽ đề nghị với bạn. Nếu một người trưởng thành xưng hô với bạn bằng ngôi „Du“, bạn cũng có thể xưng hô „Du“ với người đó. Bạn luôn có thể nói chuyện với trẻ nhỏ bằng ngôi „Du“.

Trong mọi tình huống, kể cả khi nói với trẻ em, hãy luôn nói „bitte“ (làm ơn) khi hỏi điều gì, mua sắm, đặt hàng hoặc muốn có gì, và „danke“ (cảm ơn) khi bạn nhận được gì đó.

Người Đức rất thẳng thắn và trung thực. Họ nói những gì họ nghĩ. Và họ nghĩ những gì họ nói. Cả những vấn đề và các bất đồng cũng được trao đổi trực tiếp, và lý tưởng nhất là trao đổi hết một cách thân thiện, điềm đạm và hướng tới giải pháp.

Đặc biệt, người Đức rất khách quan và rõ ràng trong công việc. Điều đó có nghĩa là họ sẽ phê bình thẳng thắn trong công việc, nhưng không mang tính cá nhân. Họ không muốn xúc phạm bất kỳ ai, mà chỉ đơn giản

là muốn làm việc tốt nhất có thể. Tất cả các đồng nghiệp của bạn và cả bạn nữa, thậm chí còn được mong đợi là sẽ đặt ra những câu hỏi mang tính chất phê bình và đưa ra những ý kiến, ý tưởng và đề xuất cải thiện. Hãy hỏi nếu bạn không hiểu hoặc không biết điều gì. Ở Đức, điều này không được coi là điểm yếu mà thể hiện bạn thực sự chú ý để làm tốt một việc gì đó. Đề nghị được giúp đỡ không có gì là sai cả, mà còn luôn được đánh giá tích cực. Nếu bạn nhầm lẫn hoặc mắc lỗi, hãy nói ra – ở Đức, việc này được coi là một điểm mạnh.

Nhìn chung, người Đức mỉm cười ít hơn người Việt một chút. Vì vậy, người Đức trong lần gặp đầu tiên đôi khi có vẻ như cau có, lạnh lùng, bất lịch sự và khó gần – nhưng thực ra họ hầu như không như vậy. Thông thường, một vẻ mặt nghiêm nghị có nghĩa là họ tôn trọng và coi trọng bạn. Người Đức luôn hiểu mỉm cười là tích cực, thân thiện và vui vẻ. Điều đó không có nghĩa là bạn nên mỉm cười ít thôi! Nhưng để tránh gây hiểu lầm, tốt hơn bạn nên nhận thức được rằng, mỉm cười ở Đức có ý nghĩa hơi khác. Với óc hài hước người ta có thể hòa nhập tốt ở Đức, người Đức thực sự rất thích cười!

Một số câu hỏi về đời tư hoàn toàn bình thường ở Việt Nam lại không thông dụng ở Đức khi người ta chưa đủ thật thân thiết với nhau. Hỏi về tuổi, thu nhập và hỏi xem người khác đã kết hôn chưa thường bị coi là bất lịch sự.

Tuy nhiên, khi trò chuyện không có chủ đề nào thật sự cấm kỵ, người Đức đã quen với việc biểu lộ ý kiến của họ bất cứ lúc nào một cách tự do và không sợ hãi. Chính trị và lịch sử cũng là những chủ đề được phép bàn luận. Cần tránh những nhận xét mang tính phân biệt chủng tộc, thành kiến giới tính hoặc mọi hình thức phân biệt đối xử. Cả những chuyện tiêu lâm hoặc nhận xét mang tính tôn sùng liên quan đến Hitler, cuộc thăm sát người Do Thái và chủ nghĩa Quốc xã là không phù hợp. Ở Đức đó là những chủ đề nghiêm túc, tuy không bị né tránh và không bị cấm kỵ, nhưng cần phải được đề cập đến một cách đầy trách nhiệm và khách quan.

Ăn và uống

Trước khi uống người ta sẽ chạm cốc và nói „Prost!“ (Chúc sức khỏe!). Đừng quên nhìn vào mắt người chạm cốc với bạn.

Mọi người sẽ cùng bắt đầu ăn - sau khi mỗi người đều đã nhận món của mình trên bàn ăn. Bạn hãy chờ tới khi một người nói „Guten Appetit!“ - „Chúc ăn ngon!“. Trong khi ăn bạn nên đặt 2 cẳng tay trên bàn nhưng không nên đặt cả khuỷu tay. Bạn hãy tránh khi nhai phát ra tiếng động, tránh vừa nhai vừa mở miệng và không nói chuyện khi trong miệng vẫn còn thức ăn. Để thể hiện sự lịch sự, chỉ nên rời bàn ăn khi mọi người đều đã ăn xong.

Trong đa số các trường hợp việc uống rượu, bia bị cấm khi làm việc (và thường cả trong bữa trưa trong ngày làm việc). Kể cả khi tụ tập trong nhóm riêng người ta cũng cần tôn trọng nếu một người từ chối uống đồ uống có cồn.

Bạn đừng bao giờ ép bất cứ ai uống nếu người đó đã từ chối một lần và không bao giờ gọi hoặc phục vụ rượu bia khi chưa hỏi. Và điều này được áp dụng mọi lúc, chứ không chỉ khi uống rượu bia: Nếu người Đức nói „không“, thì họ thật sự không muốn.

Trong nhà hàng, quán cafe hoặc quán bar, người Đức thường cho người phục vụ 5 phần trăm tổng hóa đơn, gọi là Trinkgeld - tiền boa, khi được phục vụ tốt và thân thiện. Tuy nhiên đây không phải là điều bắt buộc hay một quy tắc cố định, và khi bạn không hài lòng với khâu phục vụ bạn không cần phải đưa thêm Trinkgeld.

Chung sống

Trước pháp luật và cả trong tâm trí của người Đức, tất cả mọi người đều bình đẳng. Điều đó cũng có nghĩa là trong cách đối xử giữa mọi người với nhau không có thứ bậc - tất cả đều được tôn trọng như nhau, bất kể trẻ hay già, người bản địa hay người nước ngoài, phụ nữ, đàn ông hay trẻ nhỏ, giám đốc hay người lao công.

Trẻ em cũng được đảm bảo rất cao về sự riêng tư và quyền bất khả xâm phạm. Bạn không bao giờ nên động vào một đứa trẻ lạ - người Đức không hề thích điều này.

Bạn nhất định phải đến các cuộc hẹn đúng giờ. Đến muộn được coi là rất bất lịch sự. Nếu bạn không thể đến đúng giờ, hãy thông báo càng sớm càng tốt và xin lỗi. Chỉ nên nói lý do tại sao bạn đến muộn nếu đó là sự thật. Bạn nên tránh kiêu căng (đường đông, thời tiết, nói dối), điều này sẽ tạo ấn tượng rất xấu.

Người Đức thích có nhiều không gian riêng tư. Việc chen chúc và động chạm cơ thể người không quen biết thường làm họ khó chịu. Nếu bạn phải xếp hàng ở bất cứ đâu, hãy giữ khoảng cách vừa đủ với người đứng trước bạn. Trước khi bạn vào thang máy, lên xe buýt hoặc tàu hỏa, hãy đợi đến khi tất cả mọi người đều đã xuống hết. Chen lấn xô đẩy bị coi là rất không đúng đắn.

Khi một người già không thể đứng vững và đi lại được dễ dàng, hoặc một phụ nữ mang bầu, người khuyết tật hoặc người bị thương, một người bế em bé lên xe buýt hoặc tàu thì theo phép lịch sự, bạn nên đứng dậy và nhường chỗ ngồi cho họ. Nói chuyện rất to với nhau hoặc nói chuyện điện thoại rất to trên các phương tiện giao thông công cộng cũng bị coi là không lịch sự.

Người Đức thích тиет тùng, nhưng vào ngày thường họ cũng muốn yên tĩnh, тиều độ và quy củ. Bạn cần chú ý тиiệc giữ yên tĩnh vào ban đêm và ngày chủ nhật (xem chương Tổ ấm mới của tôi).

Bạn nên tránh vứt rác xuống đất, ra đường phố hoặc bỏ lại ở bất cứ nơi nào.

Không nên dùng tiền mặt làm quà tặng ở Đức. Những món quà thông thường cho các тиiệc mời và ngày lễ là ví dụ như bánh ngọt, bánh quy và các loại đồ ngọt và đồ ăn vặt (tốt nhất là đồ tự làm), hoặc hoa và đồ chơi cho trẻ em. Thông thường, người được nhận quà sẽ mở gói quà ngay trước mặt người tặng.

Sự đa dạng văn hóa ở Đức

Đức là một đất nước rất đa dạng về văn hóa („đa văn hóa“), rất nhiều người nhập cư từ các nước khác nhau đã sống ở đây từ rất lâu và tạo dấu ấn của họ trên đất nước này. Điều đó có nghĩa là bạn sẽ tiếp xúc không chỉ với người Đức mà ở khắp mọi nơi với cả nhiều người đến từ các nước và những nền văn hóa khác nhau trong cuộc sống và công việc hàng ngày của bạn ở Đức. Ở Berlin có người nước ngoài gần như từ tất cả các nước đang sinh sống. Nhiều người nhập cư đến, ví dụ như từ Thổ Nhĩ Kỳ, từ Ucraina, Ba Lan, Syria, Nga, Italia, Bungari, Ấn Độ, Rumani hay Việt Nam. Gần 40% người Berlin có nguồn gốc nước ngoài. Có hơn 28.000 người Việt Nam đăng ký ở Berlin. Bạn có biết là hầu như ở mỗi thành phố Đức đều có nhà hàng Việt Nam và món ăn Việt Nam rất được ưa chuộng và đang là trào lưu tại Đức không?

„Bạn sắp sang Đức hoặc bạn đã ở đó? Tại đây bạn tìm thấy thông tin về sống và làm việc ở Đức và những câu trả lời cho các câu hỏi thường gặp nhất“

Goethe-Institut giúp người nhập cư Việt Nam chuẩn bị, định hướng và thích nghi thành công ở Đức. Thông tin về những chương trình hỗ trợ hội nhập này có thể tìm đọc tại đây:

